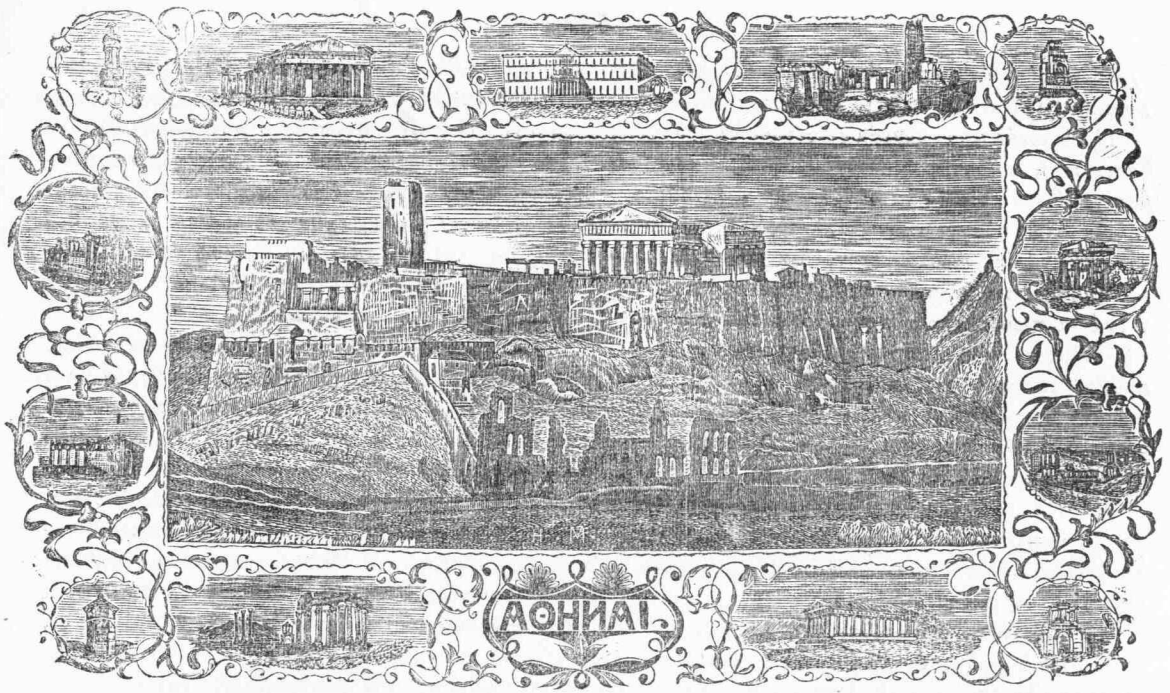

Η ΕΡΤΕΡΗ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλιδ. 47.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Β'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1849.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὅσοι τῶν ΚΚ. συνδρομητῶν μας ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τε τὴν Εὐτέρπην καὶ τὸ Παράρτημα καὶ προπληρώσωσιν αὐτὴν, θέλουσι λάβει παρὰ τῆς Διευθύνσεως ΔΩΡΕΑΝ τοὺς δύο τελευταίους τόμους τοῦ Πικουίλου Ἀλλίαγα, συνισταμένους εἰς 10 περίπου τυπογραφικὰ φύλλα. Ἡ προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι ἀνυπερέβλητος ὅρος τῆς ΔΩΡΕΑΝ ἀποστολῆς ταύτης τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ ὠραίου μυθιστορήματος ὁ Πικουίλος Ἀλλίαγας.

ΤΡΕΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΙ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον 46.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Α'.

Ἡ Ἰωάννα εὐρίσκειτο πάντοτε ὑπὸ αὐστηρὰν κράτησιν, καὶ δὲν ἐσυγχωρεῖτο εἰς αὐτὴν μήτε νὰ συνδιαλέγεται μήτε ἀλληλογραφίαν νὰ ἔχῃ μετὰ τὸν σύζυγόν της. Ὁ παντελής οὗτος χωρισμός· ἀλλ' ἀκολούθως τὸν ὑπέφευ ἀγογγύστος, ἀφ' οὗ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν δεσμοφύλακα, ὅτις ἐδείκνυε πρὸς αὐτὴν σέβας καὶ ζῆλον πιστοτάτου ὑπηρετοῦ, ὅτι ὁ Δῶδλεῦ ἐφέρετο μετὰ μεγίστην ὑπομονὴν καὶ σταθερότητα. Ἐπειδὴ δὲν τῆς ἔμενε καμία ἐλπίς συγχωρήσεως, ἡ δυστυχὴς Ἰωάννα ἄλλαν φροντίδα πλέον δὲν εἶχεν, εἰμὴ πῶς νὰ προετοιμαζέται εἰς τὸν θάνατον, εἴτε διὰ τῆς προσευχῆς, εἴτε διὰ τῆς μελέτης καὶ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ εὐσεβῶν ἀναγνώσεων. Ἀνεπαίσθητος, τὸ εὐγενές της μέτωπον ἀπέβαλε τὸν τύπον τῆς μελαγχολίας, καὶ ἔλαβεν ἑκφρασιν ὅλως νέαν,

ἔχουσάν τι ὑπεράνθρωπον, ἀγγελικόν, αἰθέριον ποτέ· τῆς τοιαύτης θὰ μ' ἐκλίνει θεδαίως εἰς μέγαν θαυμασμόν· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται περὶ πλάνης, εἰς οἶκτον, κόρη μου, μὲ κινεῖ. Βαθυτάτην αἰσθάνομαι θλίψιν, βλέπων πόσον δυστυχὸς ἐπλανήθη νοῦς τόσον οὐδερ- κῆς, καὶ πόσον ἐμιάνηθ' ἀπὸ τῆν αἵρεσιν ψυχὴ τόσον καθαρὰ. Νίκην ἐνδοξον θὰ τὸ νομίσω κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ σκότους ἂν δυνηθῶ νὰ σώσω τὴν ψυχὴν ταύτην ἀπὸ τὸν ὄλεθρον, καὶ τὰ πάντα θὰ ἐπιχειρήσω ὥστε νὰ ἐπιτύχω.

Τὴν ἐπισκέπτετο συχνάκις ὁ πνευματικὸς τῆς βασιλίσσης, ὁ δόκτωρ Φικκενχάμ, ὅστις πᾶν μέσον μετεχειρίζετο εἰς τὸ νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τῶν εὐαγγελικῶν· ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅταν τῆς ἔλεγεν ὅτι, τοῦλάχιστον, διὰ τούτου θὰ εἴλκυε θεδαίως τὴν εὐνοίαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, ἡ Ἰωάννα περιωρίζετο ν' ἀποκρίνεται ξηρῶς ὅτι δὲν τὴν ἐσύμφερε ν' ἀγοράσῃ τὴν εὐνοίαν ταύτην μετὰ τὴν αἰωνίαν σωτηρίαν της, καὶ ὅτι ἡ μόνη χάρις τὴν ὁποίαν εἰς τὸ ἐξῆς ἐπεθύμει, ἦτον νὰ τὴν συγχωρήσουν νὰ τελειώσῃ ἐν εἰρήνῃ τὰς ὀλίγας ἡμέρας ὅσας τῆς εἶχαν ἀκόμῃ ἀφήσει.

— Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ δουκὸς τοῦ Νορθουμπερλάνδ, τῆς εἴπα μίαν τῶν ἡμερῶν, δὲν δυσκολεύονται τόσον καθὼς σὺ, κυρία μου, νὰ μιμηθῶν τὸ παράδειγμα του.

— Τί ἐννοεῖς λέγων τοῦτο;

— Ὅτι ὁ λόρδος Γουλιρμόρδ Δῶδλεϋ ἀπεφάσισε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν ῥωμαϊκὴν θρησκείαν ὡς ὁ πατήρ του.

— Φρικτὴ θὰ ἦτον ἡ εἰδήσις αὕτη δι' ἐμέ· ἀλλὰ δὲν πιστεύω τίποτε.

— Εἶναι ἀληθὴς, σὲ θεβαίνω μεθ' ὅρκου, κυρία μου.

— Τότε, ὁ Θεὸς ἄς τὸν συγχωρήσῃ! . . . Ἐπρόκρινα ὅμως καλῆτερα νὰ ἔλθῃς νὰ μοῦ εἰπῇς· «Ὁ δῆμιος σὲ περιμένει»· ἡ ἀκόμῃ· «Τὴν ὥραν ταύτην, ὁ λόρδος Δῶδλεϋ ἀναβαίνει τὴν κλίμακα τῆς καταδικῆς . . .» Ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον! ἡλιπίζα ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐνωθῶμεν ἐκεῖ ἐπάνω . . . Ἀλλ' αὐτὸς τῶρα ἤνοιξε μετὰ τῶν δύο μας χάσμα μέγα καὶ ἀδιάβατον.

— Ἄ! ἀπὸ σὲ μάλλον ἐξαρτᾶται, κόρη μου, τὸ νὰ ἐνωθῇτε τῷ ὄντι διαπαντός, καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον.

— Εἰς τὸν κόσμον τοῦτον; Πρέπει λοιπόν, διὰ τῶν λόγων σου αὐτῶν, νὰ ἐννοήσω ὅτι τοῦ ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ εἰς ἀμοιβὴν τῆς ἐξωμοσίας του;

— Δὲν εἶπα τοῦτο, διότι ἀπὸ σὲ καὶ μόνον ἐξαρτᾶται ἡ χάρις του.

— Ἀπ' ἐμέ; Θεέ με πανάγαθε!

— Ἀπὸ σὲ, κόρη μου. Ὅσον ἂν ᾔναι γλυκεῖα καὶ εὐάρεστος εἰς τὴν βασιλίσσαν μας ἡ ἰδέα ὅτι ἐκέρδησεν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἄνδρα τοιοῦτον ὡς τὸν λόρδον Γουλιρμόρδ Δῶδλεϋ, ὅσον ἂν ᾔναι πολῦτιμος δι' αὐτὴν ἡ ἐπιστροφή του, μόνον δὲν ἀρκεῖ . . .

— Τί ἀπαιτεῖται περισσότερον;

— Ἡ ἐδικὴ σου, κόρη μου. Ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον ὑπόσχεται . . .

— Ἡμπορεῖ νὰ ὑποσχεθῇ ποτέ ὅμως δὲν θὰ εἰσαθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ποτέ δὲ θ' ἀρνηθῶ τὴν πίστιν μου, οὔτε καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ σώσω τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου μου. Θὰ ἐθυσίαζα εὐχαρίστως τὴν ζωὴν μου ὥστε νὰ τὸν ἐπαναφέρω εἰς τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῆν ὁποίαν τὸν ἀπεμάκρυναν νὰ ὑποταχθῶ ὅμως εἰς τὴν Ῥώμην, εἰς τὰς ἐδελυρίας της! . . . ποτέ μὴ τὸ ἐλπίζετε!

— Ἄν περὶ καλοῦ πράγματος ἐπρόκειτο, σταθερό-

της τοιαύτης θὰ μ' ἐκλίνει θεδαίως εἰς μέγαν θαυμασμόν· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται περὶ πλάνης, εἰς οἶκτον, κόρη μου, μὲ κινεῖ. Βαθυτάτην αἰσθάνομαι θλίψιν, βλέπων πόσον δυστυχὸς ἐπλανήθη νοῦς τόσον οὐδερ- κῆς, καὶ πόσον ἐμιάνηθ' ἀπὸ τῆν αἵρεσιν ψυχὴ τόσον καθαρὰ. Νίκην ἐνδοξον θὰ τὸ νομίσω κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ σκότους ἂν δυνηθῶ νὰ σώσω τὴν ψυχὴν ταύτην ἀπὸ τὸν ὄλεθρον, καὶ τὰ πάντα θὰ ἐπιχειρήσω ὥστε νὰ ἐπιτύχω.

— Εἰς μάτην θὰ κοπιᾷς· καί, ἂν ἔως τῶρα, εἰς προνομίαν περιστάσιν, ἐκράτησα τὸν θυμὸν μου, προῆλθε τοῦτο διότι αἰσθανομένη τὴν πεποίθησίν μου ἀδιάτακτον, ἐνόμισα ὅτι ἤρμοζεν εἰς ἐμὲ νὰ δεῖξω ὑπομονὴν· ἀλλ' ὅταν βλέπω πόσον κακὸν αἱ τοιαῦται ἐπίμονοι προτροπαὶ ἐπροξένησαν εἰς ἄλλους, εἶναι ἀδύνατον εἰς ἐμὲ νὰ κρύψω περισσότερον τὴν ἀγανάκτησίν μου. Ἡ θρησκεία σας εἶναι θρησκεία εἰδωλολατρείας, θρησκεία ὀλεθριωτάτη, θεμελιωμένη εἰς τὰς παραδόσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, θρησκεία περιοριστικὴ τῆς ἀξίας καὶ τῆς χάριτος τοῦ Σωτῆρός μας, καὶ εἰσάγουσα πομπώδεις φενακισμοὺς ἀντὶ τῶν ἀπλῶν τῆς προσευχῆς ἔργων. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη δὲν μὲ ἀφίνει βέβαια νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ εἰλικρινεῖς ὁπαδοὶ της δὲν θὰ σωθῶν· ἀλλ' εἶμαι ἐντελῶς πεπεισμένη ὅτι, ἄρσθ' ἀπαξ οἱ ὀρθολογοί μας ἠνοίχθησαν εἰς τὸ ἄνωθεν ἐρχόμενον ἀληθινὸν φῶς, δὲν ἠμποροῦμεν πλέον νὰ πιστεῦσωμεν εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην, δὲν ἠμποροῦμεν πλέον νὰ σωθῶμεν δι' αὐτῆς . . .

— Ἐπειδὴ εἶσαί τόσον ἰσχυρογνώμων, κόρη μου, ἄς συζητήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο ἄρθρον κατ' ἄρθρον, δόγμα κατὰ δόγμα, καὶ ἐλπίζω νὰ σοῦ ἀποδείξω τὰ λάθη σου· Μὴ φοβῆσαι μὴ με κουράσῃς· καλῆτερα δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξοδεύω τὸν καιρὸν μου.

— Μὲ συγχωρεῖς ἂν σοῦ ἀποκριθῶ ὅτι ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ ἐξοδεύω τὸν ἐδικόν μου καλῆτερα. Βέβαια, δὲν θ' ἀπέφευγα τὴν συζήτησιν ταύτην ἂν ἤξευρα ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τίποτε· ἀλλὰ, κατὰ δυστύχiam, εἶναι εἰς μάτην . . .

— Ἡ ἀρνησίς σου, κόρη μου, ὁμοιάζει σιωπηλὴν ὁμολογίαν τῆς ἀσθενείας τῶν λόγων σου.

— Ἐρμήνευσέ την ὅπως νομίσῃς καλῆτερα· αἱ στιγμαὶ ὅσαι μοῦ μένουν εἶναι εἰς ἄκρον πολῦτιμοι.

— Δός μου τοῦλάχιστον τὴν ἀδείκν, πρὶν ἀναχωρήσω, κυρία μου, νὰ ἐκπληρώσω παραγγελίαν τὴν ὑποίαν μ' ἐπεφόρτισε διὰ σὲ ὁ λόρδος Γουλιρμόρδ Δῶδλεϋ.

— Ἄ! λέγε, λέγε, τί θέλει ἀπ' ἐμέ; . . . Τὸ ἐρωτῶ, ἀλλοίμονον! καὶ φοβοῦμαι σχεδὸν νὰ τὸ μάθω.

— Σ' ἐξορκίζει νὰ μὴ θελήσῃς νὰ γείνης δῆμιός του.

— Δῆμιός του! ἐγὼ, δῆμιος τοῦ συζύγου μου!... ὦ! ὄχι, ὄχι, ποτέ! ἀνέκραξεν χύνουσα ποταμὸν δάκρυα.

— Μάθε λοιπόν ὅτι θὰ γείνης διὰ τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης σου.

— Διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ, παῦσε, μὴ μὲ βασανίζῃς! Τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἀπειράκις ἠμπορῶ νὰ θυσιάσω τὴν ζωὴν μου διὰ τὸν Δῶδλεϋ.

ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶναι συγχωρημένον νὰ σώσω τὴν ἐδικήν του ὑπὸ τὸν ἐπιβλαπτόμενον εἰς ἐμέ ὄρον . . . Εἰπέ του ὅτι θὰ προσευχηθῶ ὑπὲρ αὐτοῦ νυκθήμερον . . . Ὡ! εἰπέ του πρὸ πάντων ὅτι ἡ ἐξωμοσία του μὲ κατέβλησεν, εἰπέ του ὅτι ἡ ἐξωμοσία του εἶναι εἰς ἐμέ σκληροτέρα τῆς σφαγῆς ἣτις μὲ περιμένει.

— Ὅα τοῦ εἰπῶ ὅτι σὲ ἀφῆκα εἰς τὴν αὐτὴν ἰσχυρογνωμοσύνην, εἰς τὴν ὁποίαν σὲ εἶχα εὐρεῖ, κωφὴν εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀληθείας, ἀπρόσιτον εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς φύσεως, ἀπανθρακωμένην ἀπὸ τὴν αἵρεσιν . . . Κόρη μου, δὲν ἀγαπᾷς τὸν σύζυγόν σου.

— Δὲν τὸν ἀγαπῶ! . . . Πλὴν πρὸς τί τόσο λόγοι; Δὲν θὰ κερδήσῃς τίποτε ἀπ' ἐμέ. Ἀλλοίμονον! Θεωροῦσα τὸν θάνατον ὡς βεβαίαν ἐπιστροφήν πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς ἐκλογῆς μου, ἤλπιζα ν' ἀποθάνω ἀπαράχως· ἡ ἐλπίς αὐτὴ δὲν ὑπάρχει πλέον! . . . Καὶ σὺ, χωρὶς νὰ εὐχαριστηθῇς ὅτι ἐφθειρες τὴν ψυχὴν του, τυλμᾷς ν' ἀποδώσῃς εἰς ἐμέ τὴν μέλλουςαν φθορὰν τοῦ σώματός του! . . . Ἀλλὰ σὺ, ἄλλιε, σὺ μόνος εἶσαι ὁ ἀληθὴς αὐτοῦ δῆμιος!

— Οὕτω λοιπὸν, ἔχεις σταθεράν ἀπόφασιν ν' ἀποκρούσῃς τὰς εὐχάς του!

— Σταθερωτάτην.

— Τὸ αἷμά του λοιπὸν ἄς πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου!

Καὶ, ταῦτα εἰπὼν, ἔφυγε μαινόμενος· ἡ δὲ Ἰωάννα, ἀδυνατοῦσα ν' ἀνέβῃ εἰς τοιαύτην βιαίαν ταραχὴν, ἔπεσε χαμαὶ ἀναίσθητος.

Β'.

Ὁ Γάρδινερ, μαθὼν τὰ συμβάντα μεταξὺ τῆς Ἰωάννας καὶ τοῦ πνευματικοῦ τῆς βασιλίσσης, καὶ ἐλπίζων (ἂν καὶ ἤκουσε τοσαῦτα περὶ τῆς σοφίας καὶ τοῦ ζήλου τῆς ἐνδόξου ὑποδίκου) ν' ἀπολαύσῃ εὐκολον κατ' αὐτῆς νίκην, τῆς ἐμήνυσεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ συνδιαλεχθῇ τακτικῶς μετ' αὐτῆς, καὶ, θέλων νὰ μὴν εὐρῇ ἀντίσαςιν, ὡς ὁ Φεκκενχάμ, ὑπεσχέθη, εἰς θετικώτατον τρόπον, νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πάντα παρόντος τοῦ λόρδου Γουίλφρδ Δῶδλεῦ. Ὅ,τι προεῖδεν ὁ ἐπίσκοπος-ἀρχιεραγματεὺς, συνέβη· ἐλπίζουσα νὰ ἰδῇ τὸν σύζυγόν της, ἡ Ἰωάννα ἐδέχθη τὴν πρότασιν, καὶ ἐσυμφώνησαν ὥστε ἡ συνέντευξις νὰ γείνη τὴν ἐπαύριον, εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Καὶ ἔφεραν τῷ ὄντι, περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὴν Ἰωάνναν εἰς τὸ ῥηθὲν παρεκκλήσιον. Μόλις ἐβῆκεν, εἶδε τὸν Δῶδλεῦ γονυπετοῦντα ἐφ' ἑνὸς τῶν τάφων. Ἀμέσως ἔπεσεν ἐπάνω του, ἐκπέμπουσα κραυγὴν χαρᾶς, ἣτις τὸν ἔκαμε νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ οἱ δύο σύζυγοι ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους. Μετὰ πολλοὺς περιπαθεῖς ἀσπασμούς, ὁ Δῶδλεῦ ἔδειξε σιωπηλῶς διὰ τῆς χειρὸς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ ἡ Ἰωάννα ἀνέγνωσε φρίττουσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν·

ΙΩΑΝΝΗΣ ΩΔΑΕΥ, ΔΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΡΘΟΥΜΠΕΡΛΑΝΔ,
ΚΑΡΑΤΟΜΗΘΕΙΣ ΤΗΝ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1553.

Ἐπειτα τῆς εἶπεν·

— Ἰδοὺ τὸ ὄμμα.

Καὶ, δακτυλοδεικτῶν ἄνθρωπόν τινα, παρατηροῦντα αὐτοὺς ὀλίγα βήματα μακρόθεν, μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας εἰς τὸ στήθος, ἐπρόσθεσεν·

— Ἰδοὺ ὁ δῆμιος.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦτον ὁ Σίμων Ρέναρ, ὁστὶς, μὲ τόνον τραχὺν, ἀνέκραξε·

— Καὶ ὁ δῆμιος σὲ βεβαιώνει, κυρία μου, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ πηγαίνῃς νὰ εὕρῃς τὸ ὄμμα, ἂν ἐντὸς ὀλίγου δὲν συνδιαλλαχθῇς μὲ τὴν ἀγίαν μας καθολικὴν, ἀποστολικὴν καὶ ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ Ἰωάννα ἀπεκρίθη μόνον διὰ βλέμματος βαθείας ἀγανακτήσεως, μετρίαζομένης ἀπὸ θαθεῖαν περιφρόνησιν, καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν Γάρδινερ, ὁστὶς τὴν ἐπερίμενε καθήμενος μεταξὺ τοῦ Βόννερ καὶ τοῦ Φεκκενχάμ.

— Καλῶς ὦρισε, κόρη μου, εἶπεν ὁ πρῶτος. Μᾶς πλησιάζεις διαμαρτυρομένη· ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ μᾶς ἀφήσῃς καθολικὴν.

— Ἐρχομαι νὰ νικήσω, καὶ ὅχι νὰ νικηθῶ, ἀπεκρίθη μὲ σταθεράν φωνὴν ἡ Ἰωάννα· ἔχουσα δὲ στερεὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ σᾶς κάμω κάμμειαν παραχώρησιν, δὲν περιμένω καὶ ἀπὸ σᾶς κάμμειαν.

— Κάμε ὅπως νομίσῃς, κυρία μου, εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος . . . Πρὸς σὲ ὅμως, τέκνον μου, ἠκολούθησεν ἀπειθυνόμενος πρὸς τὸν λόρδον Γουίλφρδ, ἡμπορῶ νὰ λαλήσω ἄλλην γλῶσσαν· ἡμπορῶ νὰ σὲ δεχθῶ καθὼς ἔγινε δεκτὸς ὁ ἄσωτος υἱός, καὶ νὰ σὲ συγχαρῶ ὅτι ἀπέκτησες πάλιν τὴν ἀγάπην τοῦ οὐρανίου πατρός σου . . . Παρεκτὸς τούτου, πείθομαι ὅτι ἡ εὐγενὴς σύζυγός σου δὲν θὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ γείνῃ αἰτία τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς βασιλικῆς εὐσπλαγχνίας ἀπὸ τὴν κεφαλὴν σου.

— Μυλόρδε, ἀπεκρίθη ἐντόνως ἡ Ἰωάννα, ἂν ἐγὼ ἦμαι ἐνοχος καὶ ὁ σύζυγός μου ἦναι ἀθῶος, ἡ βασιλίσσα θὰ πράξῃ φρόνιμον ἔργον μὴ τιμωροῦσα τὸν ἀθῶον μετὰ τοῦ ἐνόχου . . . Καὶ σὺ, ἀγαπητέ μου Δῶδλεῦ, ἠκολούθησε λαμβάνουσα τὴν χεῖρά του καὶ ἀτενίζουσα ἐπ' αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων, ἤκουσε τὴν παράκλησίν μου, τὴν τελευταίαν τῶν παρακλησέων μου . . .

— Δὲν θὰ συγχωρήσω, κυρία μου, τὴν τοιαύτην ἐπέμβασιν ἐκ μέρους σου· χρεωσῶ νὰ κάμω χρήσιν τῆς ἐξουσίας μου, καὶ νὰ μὴν ἀφήσω ν' ἀποπειραθῇς νὰ κλονήσῃς τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν τοῦ μυλόρδου.

— Τοῦτο μόνον τοῦ ζητῶ, ἀπεκρίθη μὲ γλυκυτάτην φωνὴν ἡ Ἰωάννα, πρὸ τοῦ ν' ἀρνηθῇ ὀριστικῶς τὴν πίστιν του, ν' ἀκροασθῇ μὲ προσοχὴν τὴν μέλλουςαν ν' ἀρχίσῃ συζητήσιν.

— Πολὺ καλὰ! συγκατανεύω, κόρη μου· διότι, βέβαιος ὢν ὅτι θὰ σὲ πείσω, δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς ὅτι, μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως, θὰ γείνῃς τόσον εὐνοϊκὴ εἰς τὴν ἐξωμοσίαν του, ὅσον εἶσαι τὴν στιγμὴν ταύτην ἐναντία.

— Ἀ! ἤθελα ὥστε, μετ' αὐτοῦ, νὰ μᾶς ἤκουε, μυλόρδε, ὅλη ἡ χριστιανότης. Ὅσον ἀδύνατος ἡσθάνομην κατὰ τῶν νομίμων ἀξιώσεων τῆς Μαρίας, τόσον αἰσθάνομαι δυνατὴ κατὰ τῶν ἐσφαλμένων σὰς ἀξιώσεων. Ὅπισθεν τῆς ἀσπίδος ταύτης, ἐπρόσθεσεν (ἔθηκε δὲ, ταῦτα λέγουσα, τὴν χεῖρά ἐπὶ τῆς Ἀγίας

Γραφῆς, τὴν ὁποίαν μεθ' ἐκυτῆς εἶχε φέρει), εἶμαι ἄτρωτος.

Αἴφνης δέ, τὸ ἀτρόμητον βλέμμα τῆς ἀπῆντη-
σεν, ὅπισθεν τοῦ θρονίου τοῦ ἀρχιεραγματέως, τὸ
δυσμενὲς βλέμμα τοῦ Σίμωνος Ρενάρ.

— Μυλόρδε, εἶπε πρὸς τὸν Γάρθινερ, ἡ παρου-
σία τοῦ ἀνθρώπου τούτου με ταράττει· καὶ σὲ πα-
ρακαλῶ, ἂν δὲν ἔχῃς πολλὴν εἰς τοῦτο ἐναντιότητα,
νὰ τὸν προσκαλέσῃς ν' ἀναχωρήσῃ.

Ὁ ἐπίσκοπος δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ εἰσακούσῃ τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς, καὶ ὁ πρέσβυς ἀπεμακρύνθη· ἀλλὰ,
κρυφθεὶς ὅπισθεν ἐνὸς τῶν στύλων, ἔμεινεν ἀκροα-
τῆς ἀόρατος τῆς συνδιαλέξεως.

Ἡ Ἰωάννα ἐγονάτισε καὶ προσηυχῆθη συντόμως·
ἀνεγερθεῖσα δὲ ταχέως, εἶπε μὲ τόνον προκλη-
τικόν·

— Εἶμαι ἐτοίμη, μυλόρδε· ἄρχισε τὴν προσ-
βολήν, καὶ μὴ φεισθῇς τῆς ἀδυναμίας μου.

Τότε οἱ τρεῖς σοφοὶ θεολόγοι ἤρχισαν νὰ ἐκτο-
ξεύουν κατ' αὐτῆς τὰ λεπτότατα τῶν σοφισμάτων
τῆς δυσχερεστάτης σχολαστικῆς. Ἀλλ' οἱ ἐνωμένοι
ἀγωνεῖς τῶν κατεβλήθησαν ἐμπροσθεν τῶν εὐρυτά-
των καὶ βαθυτάτων τῆς γνώσεως, ἐμπροσθεν τῆς
φοβερᾶς δυνάμεως τῶν ἰσχυρῶν συλλογισμῶν τῆς.
Ἐνίκηθησαν πληρίστατα καὶ ὅλα, καὶ ἔμειναν ἱκα-
νὰς στιγμὰς ἄφωνοι, ὡς καταπεπληγμένοι ἀπὸ τὰς
τραχείας τοῦ τρομεροῦ τούτου ἀντιπάλου προσβο-
λάς. Τέλος πάντων, ὁ Γάρθινερ, προσπαθὼν νὰ
κρύψῃ τὴν ἀνικανότητα τῆς λογικῆς του ὑπὸ τὴν
γοητεῖαν τῆς εὐγλωττίας του, ἀπέυθυνε πρὸς αὐτὴν
δευλεαστικὴν προσφώνησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἰωάν-
να ἀπῆντησε δι' ὀμιλίας θερμότερας ἀκόμη, ἥτις
ἐτελείωσεν ὡς ἑξῆς·

— Μυλόρδε, ἔζησα μέχρι τοῦδε εἰς τὴν εὐχα-
γελικὴν πίστιν, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν θ' ἀπο-
θάνω. Κατὰ τὰς δυσχερεῖς ταύτας ἡμέρας, καὶ ἂν
ἡ θρησκεία σας θριαμβεύει, ἴσως εἶναι ἀναγκαῖον ἡ
ἐδική μας νὰ ἔχῃ μάρτυρας, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εἰ-
λικρινείας μας· καὶ δοῦναι μου λογίζομαι νὰ συν-
αριθμηθῶ μετ' αὐτῶν, εὐτυχῆς διὰ τὴν ιδέαν ὅτι,
εἰς τὰς μελλούσας γενεάς, ἡ σταθερότης μου θὰ
ὠφελήσῃ τὴν εὐαγγελικὴν θρησκείαν. Ἡ Ἁγία Γραφή
εἶναι ὁ ἀσάλευτος λίθος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐθεμελιώθη
ἡ οἰκοδομὴ τῆς πίστεώς μας, ἥτις θὰ ὑπάρχῃ εἰς αἰῶνα
τὸν ἅπαντα, ἐνῶ ἡ ἐδική σας, θεμελιωθεῖσα ἐπὶ τῆς
ἄμμου, θὰ ᾔται πρὸ αἰώνων διεσκορπισμένη εἰς τοὺς
ἀνέμους. Ἀπὸ τὴν ἱερὴν ταύτην εἰδὼν ἐτήρησαν
ὅλα μου τὰ δόγματα· μεταξὺ τοῦ Πλάστου μου
καὶ ἐμοῦ, δὲν θέλω μεσίτην ἄλλον παρὰ τὴν ἱερὴν
ταύτην εἰδὼν.

Ἐπρόφρε δὲ τοὺς λόγους τούτους μὲ τσαχύτην
διάπυρον ἔμφρασιν, μὲ τοιοῦτον θεόπνευστον τόνον,
ὥστε οἱ περιεστώτες ὅλοι, ἐκπλαγέντες ἐκπληξιν
παράδοξον, τὴν ἐκύτταζαν ἐκστατικοὶ καὶ ἄφωνοι.
Καὶ αὐτὸς ὁ Σίμων Ρενάρ, ὅστις, κρυπτόμενος ὅπι-
σθεν τοῦ στύλου του, περὶστανε τὴν καταπληκτι-
κὴν εἰκόνα τοῦ δαίμονος τοῦ κακοῦ, καὶ ὁ Σίμων
Ρενάρ αὐτὸς ἐφαίνετο ἐπίσης ξηρὸς καὶ ἀλαλός.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς, σημείου μεγίστης

ἀμνηχανίας καὶ πικροτάτου ἐξευτελισμοῦ, ὁ ἀρχι-
εραγματεὺς εἶπεν·

— Ἡ συνεδρίασις διαλύεται. Ἐπαναφέρετε εἰς
τὴν φυλακὴν τῆς τὴν λέδην Ἰωάνναν Δωδλεῦ.

— Ὁμολογεῖς λοιπὸν τὴν ἥττάν σου, μυλόρδε;
τὸν ἠρώτησε μὲ ἀκτινοβόλον βλέμμα.

— Ὁμολογῶ, ἀπεκρίθη, τὴν ἀδυναμίαν μου κατὰ
τῆς ἀξιοθρηνήτου ἰσχυρογνωμοσύνης σου.

— Ἰωάννα, ἀνέκραξεν ὁ Γυιλφόρδ πίπτων εἰς
τοὺς πόδας τῆς συζύγου του, ἐνίκησες καὶ σοῦ ζητῶ
συγχώρησιν. Ποτὲ δὲν θ' ἀρνηθῶ θρησκείαν, τῆς
ὁποίας σὺ εἶσαι ἡ τιμὴ καὶ τὸ καύχημα!

— Ἄ! ἰδοὺ ἀληθῆς, ἰδοὺ γλυκυτάτη νίκη! ἀνέ-
κραξε καὶ ἡ Ἰωάννα.

Καὶ, ἀφ' οὗ τὸν ἀνῆγειρε καὶ τὸν ἐσφιγξεν εἰς τὰς
ἀγκάλας τῆς·

— Μυλόρδε, εἶπε πρὸς τὸν ἐπίσκοπον, τώρα
στεῖλέ με εἰς τὴν καταδίκην ὅταν θέλῃς· ὁ ὅλνα-
τος δὲν ἔχει πλέον τίποτε φορικτὸν δι' ἐμέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Α'.

Ποτὲ δὲν ἦτον τόσο μεγάλη ἡ πρὸς τὸν Κουρ-
τεναὶ τῆς βασιλείσης εὐνοία, ὅσον μετὰ τὴν συμφο-
ρίαν αὐτῶν. Ἐλεγες ὅτι, ἐντρομος ἀδόμη οὐσα εἰς
τὴν ιδέαν μόνον ὅτι ἡδύνατο νὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκη
νὰ θυσιάσῃ τὸν ἔρωτά της εἰς τὴν προσωπικὴν
τῆς ἀξιοπρέπειαν, ἡ Μαρία δὲν ᾔθελε ποτὶς νὰ χω-
ρισθῇ τὸν ἔραστήν της, ᾔθελε νὰ ἐπαγρυπνῇ ὅλα
τοῦ τὰ κινήματα, διότι ἐφοβεῖτο μήπως εὐρεθῇ
ταχέως εἰς παρμοσίαν ἀνάγκην, ἂν τὸν ἐσυγχώρει
ν' ἀπομακρυνθῇ καὶ μὴν καὶ στιγμὴν ἀπὸ τὰ βλέμ-
ματά της.

Ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ, ἐκλαμβάνουσα ὡς ἐπιμονὴν
τοῦ Κουρτεναὶ πρὸς τὴν Μαρίαν τὴν ἐπιμονὴν τῆς
Μαρίας πρὸς τὸν Κουρτεναὶ, ἐπίστευσεν ὅτι ὁ κόμης,
κυριευθεὶς ἀπὸ φιλοδοξίαν, ἀπεφάσισεν ὁριστικῶς
νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀντίζηλον αὐτῆς· καὶ ἐλυπεῖτο
μὲν κατὰ κέρδα, ἀπεφάσισε δὲ νὰ κρύψῃ τὸν πόνον
τῆς, καὶ ἠπάσθη εἰδος ζωῆς ὅλως μόνηρου καὶ
ἀναχωρητικῆς.

Ἀλλὰ πόσον ἠπατάτο διὰ τὰς ιδέας, διὰ τὰ αἰ-
σθήματα τοῦ κόμητος! Αὐτὴν μόνον εἰς τὸ ἐξῆς
λατρεύων, τί δὲν θὰ ἐδίδε καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ κό-
ψῃ πᾶσαν σχέσιν μὲ τὴν ἀδελφὴν της; Τὰ μεγα-
λεῖα τὰ ὁποῖα τὸν ἐπερίμεναν, ἀντὶ νὰ ἔχουν τὸ
παρμηκρὸν δι' αὐτὸν θέλγητρον, ἐνέπνεαν εἰς τὴν
ψυχὴν του θανάτιμον ἀηδίαν.

Ἐπλανᾶτο μὴν τῶν ἡμερῶν εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ
προσφύτου, κυνηγούμενος ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὴν εἰ-
κόνα τῆς Ἐλισάβετ, καὶ κυριεύμενος ἀπὸ φρικτὴν
ἀδημονίαν. Ἡ δυστυχὴς καρδία του ἐπαλλεν ἐλεει-
νῶς, καὶ ἀλγεινῶς ἐδασανίζετο. . . Διαμιᾶς, ἡ-
σθάνθη βιαιοτάτην ἐπιθυμίαν νὰ ἰδῇ κατ' ἰδίαν τὴν
βασιλοπαιδα, τὴν ὁποίαν σπανάς τότε, καὶ ἐνώ-
πιον πολλῶν, ἔδλεπεν. Οὐτ' αὐτὸς κυρίως δὲν ᾔθευ-

ρε τί τὴν ἤθελεν· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὴν ἰδῇ, ὅ,τι καὶ ἂν συνέβαινε. Μαθὼν λοιπὸν ὅτι ἦτον μόνη, ἔξω φρενῶν, παράφορος, ἀδιαφορῶν περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τὸλμης του, τῆς ἀφροσύνης του, ἐνεφανίσθη ἀπροσδοκῆτως ἔμπροσθεν τῆς Ἐλισάβετ.

— Καὶ πῶς ἦλθες, μυλόρδε; ἀνέκραξεν ἡ βασιλόπαις. Δὲν ἀρκεῖ ἡ ταραχὴ τῆς ὀποίας ἔγινες πρόξενος; Σκοπεύεις νὰ προσθέσῃς καὶ τὴν ὕβριν εἰς τὴν ἀπιστίαν;

— Ἀκουσέ με, Ἐλισάβετ· σὲ παρακαλῶ, ἀκουσέ με, εἶπε γονυπετήσας εἰς τοὺς πόδας τῆς . . . Ἐρχομαι νὰ ἐπικυλισθῶ τοὺς οἰκτιρμοὺς σου.

— Σὲ οἰκτεῖρω, μυλόρδε, ἀλλὰ δὲν θὰ σὲ συγχωρήσω ποτέ. . . . Μὲ ἠπάτησες, εἰς τρόπον μισήτόν με ἡπάτησες!

— Τὰ φαινόμενα μὲ καταδικάζουν· ἀλλὰ . . .

— Εἶναι προδοσία ἄτιμος, προδοσία ἀναξία τοῦ ὀνόματος τὸ ὅποιον φέρεις! . . . Ἀλλ' ἀρκετὴν ὥραν σὲ ὑπέφερα . . . Ἄφες με.

— Δὲν θὰ φύγω χωρὶς νὰ σοῦ ἐξηγήσω . . .

— Καταφρονῶ, ἀποκρούω πᾶσαν ἐξηγήσιν.

— Νὰ σοῦ ἐξηγήσω πῶς, μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, ἦτον εἰς ἐμέ ἀδύνατον νὰ διαφύγω τὰς παρενοχλήσεις τῆς βασιλείσσης.

— Ἡ ματαιότης δὲν ἤμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς αὐθαδεστέραν ἀναισχυντίαν! . . . Μυλόρδε, ἂν δὲν μὲ σέβεται τόσο, ὥστε νὰ σεβασθῇς τὴν ἀδελφὴν μου ἔμπροσθέν μου, μάθε τοῦλάχιστον νὰ σέβεται τὸν ἑαυτὸν σου.

— Δὲν εἶναι ματαιότης ἂν λέγω ὅτι ὁ ἔρωσ τῆς μ' ἐνοχλεῖ φρικτὰ, ἐνῶ ὁ ἐδικός σου ἔρωσ εἶναι ψυχὴ τῆς ζωῆς μου, τῆς ψυχῆς μου . . .

— Καὶ τολμᾷς νὰ λέγῃς πρὸς ἐμέ τοιαῦτα, ἐνῶ αὐρίον θὰ τὴν νυμφευθῇς! . . .

— Ἐγὼ νυμφίος τῆς, εὐσπλαγχνε Θεέ! ἐγώ!... Ποτέ, ὦ! ποτέ! Καλῆτερα θάνατος! Ἄκουε, Ἐλισάβετ· θέλεις νὰ μὲ πιστεύσῃς; Ἄς φύγωμεν, ἄς φύγωμεν ἀμέσως· ἄς τρέξωμεν νὰ ζητήσωμεν εἰς τὴν ξένην γῆν, ἢ εἰς γωνίαν τινα ἀφανῆ τοῦ βασιλείου, τὴν ὁποίαν τὸ στέμμα δὲν ἤμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ εὐδαιμονίαν.

Καὶ ἔθλιβεν εἰς τὰ σπασμωδικῶς κινούμενα χεῖλη του τὴν χεῖρά τῆς, τὴν ὁποίαν ἡ βασιλόπαις ἐλησμόνει ν' ἀποσύρῃ.

— Ἐλισάβετ, ἐπανελάβε δακρυρρόων, σῶσέ με ἀπὸ τὴν δυστυχίαν, ἀπὸ τὸ ἐγκλημα τοῦ νὰ ἐνώσω τὴν τύχην μου μὲ τὴν τύχην γυναικὸς τὴν ὁποίαν δὲν ἤμπορῶ ν' ἀγαπήσω.

— Ἄν ἦτον δυνατόν νὰ πιστεύσω τοὺς λόγους σου, ἐτραύλισεν ἡ Ἐλισάβετ, θαθέως συγκινηθεῖσα.

— Καὶ πῶς! ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς εἰλικρινείας μου, κυρία μου; . . . Ἄ! τότε μὲ φέρεις εἰς ἀπελπισίαν! . . . Ἐὰν λοιπὸν, Ἐλισάβετ μου, λέγε, σὲ ἐξορκίζω· συγκατανεύεις νὰ φύγωμεν τὴν νύκτα, τὴν ἐσπέρας, ταύτην τὴν στιγμήν;

— Θ' ἀποκριθῶ ἐγὼ δι' αὐτὴν, ἀνέκραξε φωνή, τῆς ὁποίας ὁ αἰφνίδιος ἦχος ἐπροξένησεν εἰς τοὺς δύο ἐραστὰς τοσαύτην φρικτὴν σύγχυσιν, ὥς ἂν εἶχε πέσει κεραυνὸς εἰς τοὺς πόδας των.

Ἦτον ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας, ἥτις, ἀνασηκώσασα τὸ

παραπέτασμα, ὥρμησεν εἰς τὸν κοιτῶνα μὲ σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς.

— Ὁχι, μυλόρδε, ὀχι, δὲν θὰ φύγῃ μετὰ σοῦ, ἐπρόσθεσε . . . Μὰ τὸ ἀχραντὸν αἷμα τοῦ Χριστοῦ! ἂν μὲ τὰ ἰδιά μου αὐτιά δὲν τὸ ἤκουα, δὲν θὰ τὸ ἐπίστευα ποτέ . . . Ἀθλίε ἄνθρωπε! μᾶς ἐνέπαιξες ἐπίσης καὶ τὰς δύο . . . Ἀλλὰ θὰ μάθῃς τί σημαίνει νὰ προκαλῇς τὴν ὀργὴν βασιλείσσης, καὶ βασιλείσσης θυγατρὸς τοῦ Ἡ Ἐρρίκου!... Ἐμβα, ἔμβα, κύριε Ρενάρ . . . Ἐπειδὴ εἰς σὲ χρεωστῶ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀπιστίας τοῦ κόμητος τοῦ Δεβονσαῖρ, εἶναι δίκαιον νὰ γείνης καὶ μάρτυς τῆς τιμωρίας του.

Ὁ πρέσβυς ἐμβῆκε παρευθὺς.

— Δὲν ἐπιχειρῶ νὰ δικαιολογηθῶ, κυρία μου, ἐτραύλισε καταπλαγείς ὁ Κουρταναί.

— Νὰ δικαιολογηθῇς! εἶπε μὲ πικρὰν εἰρωνείαν ἡ βασιλίςσα . . . Δέξις τῆς ὀμιλίας σου μὲ τὴν βασιλόπαιδα δὲν μοῦ διέφυγε. Χάρις εἰς τὸν κύριον Ρενάρ, ὅστις σὲ εἶδε περιφερόμενον εἰς τὰ πέριξ, καὶ μ' ἐπληροφόρησε τὴν ὑπαρξίν κρυφίας τινὸς κλίματος τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώριζα, εὐρέθην συγχρόνως μὲ σὲ εἰς τὸ δῶμα τοῦτο . . . Καὶ ὅλα τὰ ἤκουσα, ὅλα!

— Τὸ ἔργον τοῦ κατασκοποῦ. ἀπεκρίθη ὁ Κουρταναί ἀτενίζων βλέμμα πλήρες μίσους ἐπὶ τοῦ πρέσβους, εἶναι ἔργον πολλὰ φυσικὸν εἰς τὸν Σίμωνα Ρενάρ· βασιλίςσα τῆς Ἀγγλίας ὁμως . . .

— Βασιλίςσα τῆς Ἀγγλίας, διέκοψεν ἡ Μαρία, ὅταν συμβῇ νὰ περιπλεχθῇ μὲ ἀνθρώπους, οἵτινες, θέλοντες νὰ τὴν ἀπατήσουν, παραγνωρίζουν τοὺς νόμους τῆς τιμῆς, ἤμπορεῖ κάλλιστα, μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς κατασχύνῃ, νὰ παραβῇ τοὺς νόμους τοῦ πρέποντος. Ὁ κύριος Ρενάρ εἶναι ἄξιος ὅλης τῆς εὐγνωμοσύνης μου· χωρὶς αὐτὸν, τί ἐμεῖλλα νὰ πράξω, Θεέ μου δίκαιε!

— Χαίρω ἐξ ὅλης ψυχῆς, εἶπεν ὁ Ρενάρ, ὅτι ἐπροφύλαξα τὴν Μεγαλειότητά Σου ἀπὸ ἀπρεπῆ καὶ ἐξευτελιστικῆν ἔνωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ μετενόεις πικρῶς ὅλην σου τὴν ζωὴν.

— Διὰ σὲ δέ, μικρά μου, ἠκολούθησεν ἡ βασιλίςσα γραφεῖσα πρὸς τὴν Ἐλισάβετ τηροῦσαν κατηφῆ σιωπὴν, αἰσθάνομαι περισσότερον οἶκτον παρὰ θυμόν· σὲ ἠπάτησε καὶ σὲ, καθὼς ἐμέ.

— Δὲν ζητῶ οἶκτον, κυρία μου, ἀπεκρίθη ὑπερηφάνως ἡ βασιλόπαις. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἡ θέσις τῆς Μεγαλειότητός Σου ἀξίζει περισσότερον οἶκτον παρὰ τὴν ἐδικήν μου.

— Ζῇ Κύριος καὶ ἡ ψυχὴ μου! μὲ περιγεῖ! ἀνέκραξε κτυποῦσα τὸν πόδα τῆς ὡς παρὰφρων ἡ Μαρία . . . Προσκάλεσε τὴν φρουράν μου, κύριε Ρενάρ! Θέλω νὰ φυλακισθῶν ἀμέσως καὶ οἱ δύο . . . Καὶ καλὰ! τί περιμένεις;

— Κυρία μου, μὴ τὸ κάμῃς, σὲ παρακαλῶ, τοῦλάχιστον τὴν στιγμήν ταύτην, εἶπε σιγαλὰ πρὸς αὐτὴν ὁ Ρενάρ. Ἡ βασιλικὴ δυσμένεια εἶναι παιδεία χειροτέρα τῆς φυλακίσεως. Τιμωρεῖς ἀρκετὰ τὸν κόμητα ὅταν τὸν ἀποβάλλῃς ἀπὸ τὴν αὐλήν.

— Ὑπάκουσε, κύριε. Κοινὴ γυνή, ἂν ὑποφέρῃ ταπεινῶς τὴν ὕβριν, τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ποτὶς παρὰ ξένον· ἐγὼ ὁμως, βασιλίςσα, θὰ ἐκδικηθῶ. Δόξα τῷ

Θεῶ, ἔχω τὴν ἐξουσίαν, καθὼς ἔχω τὴν θέλησιν, καθὼς ἔχω τὸ δικαίωμα... Γονάτισε, Ἐδουάρδε Κουρτεναί, τὸν ὅποιον ἀνεδείξα κόμητα τοῦ Δεβονσάιρ, καὶ τὸν ὅποιον ἤθελα ν' ἀναδείξω βασιλέα τῆς Ἀγγλίας! . . . Γονάτισε! σοῦ λέγω . . . Τώρα, μυλόρδε, τὸ ξίφος σου.

— Ἰδοὺ τὸ ξίφος μου . . . Παρακαλῶ τὴν Μεγαλειότητά Σου νὰ τὸ ἐμπήξῃς εἰς τὴν καρδίαν μου.

— Τὸ ἐγκληματὸν δὲν εἶναι ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας, ἐρουμύριστεν ὁ διπλωμάτης εἰς τὸ αὐτὸν τῆς βασιλείας· καὶ, ὅτε ἂν ᾦναι ἡ ἐξουσία σου, κυρία μου, δὲν ἤμπορεῖς, εἰς παρομοίαν περιστασιν, νὰ ἐπιβάλῃς εἰς αὐτὸν ποινὴν ἄλλην παρὰ τὴν ἐξορίαν.

— Τὴν φρουράν μου, τὴν φρουράν μου, κύριε! . . . Ὁ πατήρ μου Ἑρρίκος ὁ Π' δὲν εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ πράξῃ ὅ, τι ἐπράξε. Παμβασιλεὺς ἦτον, καὶ ἐγὼ εἶμαι παμβασιλισσα . . . Τὴν φρουράν μου, λέγω καὶ πάλιν, τὴν φρουράν μου! καὶ προσκάλεσε ἐπίσης καὶ τὸν διοικητὴν, τὸν κύριον Ἑρρίκον Βεδιγφίλδ.

— Ὁρισμός σου, βασιλισσά μου, εἶπεν ὁ Ρέναρ καὶ ἐξῆλθε.

— Θὰ πράξῃς δι' ἐμέ, κυρία μου, ὅ, τι νομίσῃς καλῆτερον, εἶπεν ὁ Κουρτεναί· ἡ ζωὴ μου εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Μεγαλειότητός Σου . . . Ἀλλά, δι' ἀγάπην Θεοῦ, μὴ θεωρήσῃς ὑπεύθυνον τοῦ σφάλματός μου τὴν βασιλόπαιδα Ἐλισάβετ. Σοῦ ὁμνῶ ὅτι ἡ παρουσία μου εἰς τὰ δώματά της ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν τόσῃν δυσαρέσκειαν, ὅσην καὶ εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου.

Ἀγανακτοῦσα τότε διὰ τὴν δεσποτικὴν διαγωγὴν τῆς ἀδελφῆς της, ἡ Ἐλισάβετ ἐσπευσε γενναίως νὰ εἰπῇ·

— Δὲν ὀφείλω νὰ γίνεταί κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἀπολογία μου. Ὅτι δὲν ἐξήτησα τὴν συνέντευξίν ταύτην, τοῦτο ἡ Μεγαλειότης Σου τὸ γνωρίζεις κάλλιστα· ὅτι ὅμως ἐσυγκινήθην εἰς τὰ αἰσθήματα τοῦ κόμητος, εἶναι καὶ τοῦτο ἀληθὲς ἐπίσης· καὶ, ἂν τώρα ἡ Μεγαλειότης Σου νομίζῃς καλὸν ν' ἀρνηθῇς εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρά σου, δὲν βλέπω τί μ' ἐμποδίζει νὰ τοῦ δώσω ἐγὼ τὴν ἐδικήν μου.

— Καὶ μοῦ τὸ λέγεις αὐτὸ κατὰ πρόσωπον; ἀνέκραξεν, εἰς παροξυσμὸν μανίας φθάσασα, ἡ βασιλισσα.

— Διατί ὅχι; ἠρώτησε πονηρῶς ἡ βασιλόπαις.

— Μὴ μ' ἐρεθίζῃς περισσότερον! ἦ, μὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός μου, δὲν ἐγγυῶμαι πλέον περὶ τῆς ζωῆς σου!

Καὶ ὁ τόνος μὲ τὸν ὅποιον ἐπρόφερες τὰς λέξεις ταύτας ἦτον τόσον τραχὺς καὶ ἀντιλογίας ἀνεπίδεκτος, καὶ τὰ βλέμματά της τόσον φοβερά, ὥστε καὶ ἡ Ἐλισάβετ αὐτὴ ἔμεινεν ἔντρομος.

— Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω, κυρία μου, ἀπεκρίθη ἱκετικῶς ὁ Κουρτεναί, ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος ἔνοχος· πρέπει καὶ μόνος λοιπὸν νὰ φέρω τὸ θάρος ὅλον τῆς δικαίας ὀργῆς τῆς Μεγαλειότητός Σου.

— Μυλόρδε, περὶ τούτου εἰς ἐμέ καὶ μόνον ἀνήκει νὰ κρίνω. Λέξιν μὴν εἰπῇς πλέον.

Ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα βαθεῖα σιωπὴ, ἥτις

ἔπαυσε μόνον ὅταν ἐμβῆκεν ὁ διοικητὴς καὶ ἡ φρουρά· ὁ Σίμων Ρέναρ ἤρχετο τελευταῖος.

— Κύριε Ἑρρίκε Βεδιγφίλδ, εἶπεν ἡ Μαρία, παραδίδω εἰς τὴν φυλαξίν σου τὴν βασιλόπαιδα Ἐλισάβετ καὶ τὸν κόμητα τοῦ Δεβονσάιρ.

— Δυσκολεύομαι, κυρία μου, νὰ πιστεύσω ὅτι αἱ αἰσθήσεις μου δὲν με ἀπατούν, ἀπεκρίθη καταπλαγείς ὁ διοικητὴς· ἐπεθύμουν νὰ πεισθῶ ὅτι βλέπω κακὸν ὄνειρον.

— Ὅχι, κύριε Ἑρρίκε, ὅχι, δὲν βλέπεις ὄνειρον. Σύλλαβε τὸν κόμητα, καὶ φυλάκισέ τον εἰς ὅποιονδήποτε μέρος τοῦ Πύργου εὐχαριστεῖσαι. Ἡ βασιλόπαις θὰ μείνῃ ἐδῶ, εἰς τὰ δώματά της, ὑπὸ αὐστηρὰν καὶ διηνηκὴ ἐπιτήρησιν. Εἶσαι ὑπεύθυνος εἰς ἐμέ καὶ διὰ τοὺς δύο.

— Ἄ! κυρία μου, ἀνέκραξε γονυπετῶν ὁ γηραιὸς ἱππότης Βεδιγφίλδ, λάβε καιρὸν νὰ συλλογισθῇς, σὲ ἐξορκίζω. Ἡμῶν πιστὸς ὑπηρετὴς τοῦ ἐνδόξου πατρός σου Ἑρρίκου τοῦ Π', τῆς εὐγενοῦς μητρός σου Αἰκατερίνης τῆς ἐξ Ἀραγῶνος· ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῶν δύο τούτων σεβαστῶν προσώπων, σὲ παρακαλῶ νὰ σκεφθῇς. . . . Δὲν ἀγνοῶ ὅτι προσεβλήθης θαιρώς· ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀγανακτήσεις· κίνημα ἡμπορεῖ νὰ σὲ φέρῃ εἰς πράγματα, διὰ τὰ ὅποια ἀργότερα ἡ Μεγαλειότης Σου θὰ θρηνήσῃς πικρῶς...

— Πᾶσα ἱκεσία εἶναι περιττή· εἶμαι ἀδυσώπητος.

— Ἰπακούω λοιπὸν, κυρία μου . . . ἀλλ' εἴθε νὰ μὴν ἔζων κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην!

Καὶ παρ' οὗτος διέταξε τοὺς φύλακας νὰ περιστοιχίσουν τὸν Κουρτεναί, καὶ ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ. Πρὶν ἀφήσῃ τὸν προθάλαμον, ἐστάθη ὀλίγας στιγμὰς, ἐλπίζων νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ ἡ βασιλισσα· ἀλλὰ τελευταῖον ἀπεμακρύνθη περίλυπος, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν ἰδίαν του κατοικίαν τὸν κόμητα τοῦ Δεβονσάιρ, καὶ τὸν ἀφῆκεν ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔκαμε πρὸς αὐτὸν μείγεις περιποιήσεις.

Ἀναχωρήσαντος τοῦ Κουρτεναί, ἡ ὑπερήφανος τῆς Ἐλισάβετ καρδία ἐσυντρίβη, καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ θρηνῇ. Ὁ Ρέναρ, βλέπων ὅτι ἡ Μαρία κατενύγετο εἰς τὸ θέαμα τοῦτο, τῆς εἶπε σιγαλὰ καὶ μὲ προσποιητὴν συγκίνησιν·

— Ἀς σεβασθῶμεν τὸν πόνον της· ἀς τὴν ἀρήσωμεν, κυρία μου.

Ἐπλησίαζαν ἤδη πρὸς τὴν θύραν, ὅταν ἡ Ἐλισάβετ ἦλθε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἀδελφῆς της, προσφέρουσα μὲ διακεκομμένην φωνὴν τὰ ἑξῆς·

— Ἐλεος διὰ τὸν Κουρτεναί!

— Τὸν ἐραστὴν της μόνον συλλογίζεται, εἶπεν ἡ βασιλισσα· δι' αὐτὸν καὶ μόνον κλαίει . . . Καθόλου εὐσπλαγχνία!

Καὶ ἀπεμακρύνθη χωρὶς ν' ἀποκριθῇ.

Β.

Ἡ Μαρία, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἀναγκίαν πρόνοιαν ὥστε νὰ μὴ παραβιάσῃ ἡ Ἐλισάβετ τὸν εἰς αὐτὴν ἐπιβληθέντα περιορισμὸν, διευθύνετο πρὸς τὰ ἰδιαιτέρὰ της δώματα, συνοδευομένη ἀπὸ τὸν Σίμωνα Ρέναρ. Ἐρεθισμένη δὲ εἰς ἄκρον, ἔλεγεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μεγαλοφώνως.

— Θά ἐκδικηθῶ! θά ἐκδικηθῶ! . . . ὦ! πρέπει νὰ ἐκδικηθῶ τὸν προδότην!

— Ἡ Μεγαλειότης Σου ἔχεις πρὸς τοῦτο μέσον νύκολώτατον, εἶπε πονηρῶς ὁ πρέσβυς.

— Ποῖον;

— Νὰ δώσῃς, Μεγαλειοτάτη, τὴν δεξιάν σου εἰς τὸν κύριόν μου, Φίλιππον τῆς Ἰσπανίας. Ὁ ἐξάδελφός σου αὐτοκράτωρ ἐπιθυμεῖ θερμῶς τὸν υἱόν σου, ὅστις, ἄλλως, θά ἦναι κατὰ πάντα ἄξιός τῆς Μεγαλειότητός Σου, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν λαὸν σου εὐάρετος. Ἐπειτα, κυρία μου, θά ἔχῃς τὸν ὁμόθησκόν σου βασιλόπαιδα σύμμαχον ἰσχυρὸν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς καθολικῆς λατρείας.

— Θὰ σκιφθῶ περὶ τούτου.

— Ἄ! εἰπέ καλῆτερα, κυρία μου. Θὰ πράξω τοῦτο. Ὁ βασιλόπαις, ἐκτὸς τῆς βασιλικῆς του γεννήσεως, εἶναι καὶ κατὰ πάντα λόγον πλουσιώτερα προικισμένος ἀπὸ τὴν φύσιν, παρὰ τὸν κόμητα τοῦ Δεδονσάϊρ.

— Μοῦ τὸ εἶπαν.

— Ἡ Μεγαλειότης Σου ἡμπορεῖς νὰ κρίνῃς ἡ ἰδία, ἐπρόσθεσε παρουσιάζων εἰς αὐτὴν μικράν ζωγραφίαν. Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τοῦ βασιλόπαιδος, ἥτις δὲν ἔχει τίποτε ὑπερβολικὸν κατὰ τὸ κάλλος.

Ἡ βασίλισσα ἐχαμογέλασε.

— Καὶ ἡ Ὑψηλότης Του, κυρία μου, ἐπιθυμεῖ τὸ συνοικέσιον τοῦτο ὅταν καὶ ὁ σεβαστὸς πατήρ του. Ἐλάβα τὴν τὸλμην νὰ τοῦ στείλω τὴν εἰκόνα τῆς Μεγαλειότητός Σου. θέλησε λοιπὸν ν' ἀκούσῃς μὲ ποῖον ἐνθουσιασμὸν ἀποκρίνεται εἰς τὴν ἐπιστολήν μου.

Καὶ τῆς ἀνέγνωσε περικοπὰς τινας ἐπιστολῆς, ἐσφραγισμένης μὲ τὰ παράσημα τοῦ Φιλίππου, ὅπου ἐλάλει οὕτως μ' ἐνθουσιασμὸν τῷ ὄντι διὰ τὰ θέλητρα τῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας.

— Ἀρκεῖ, κύριε, εἶπε τέλος πάντων. Γίνονται περισσότερα συνοικέσια ἀπὸ πείσμα, παρ' ὅσα γίνονται ἀπὸ ἔρωτα· καὶ δὲν τὸ κρύπτω ὅτι οὕτω θά γείνη καὶ τὸ ἐδικόν μου... Ἐκλέγω ὀριστικῶς ὡς νυμφίον μου τὸν υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος· ἀπόψε μάλις θά τὸν ἀρραδωνισθῶ, διότι δὲν θέλω ν' ἀφήσω καιρὸν εἰς ἐμὲ τὴν ἰδίαν, ὥς ν' ἀλλάξω ἀπόφασιν.

— Τοῦτο εἶναι τὸ φρονιμώτερον, ἀπεκρίθη προθύμως ὁ πρέσβυς.

— Κύριε Ρενάρ, ἔλα νὰ μ' εὗρῃς τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ παρεκκλητήριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἐκεῖ, παρόντος σου . . . παρόντος τοῦ Ὑψίστου, θ' ἀναλάβω τὴν ἐπίσημον ὑποχρέωσιν νὰ δεχθῶ ὡς νύμφιον μου τὸν βασιλόπαιδα τῆς Ἰσπανίας.

— Μὲ ὑπερευφραίνεις, Μεγαλειοτάτη! . . .

Ἐνῷ ἐσήμαινε τὸ μεσονύκτιον, ὁ πρέσβυς τῆς Ἰσπανίας ἔμβαιεν εἰς τὸ παρεκκλητήριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὅπου ἡ βασίλισσα, τὸν Φεκκενχάμ μόνον ἔχουσα πλησίον της, εὕρισκετο ἤδη γονυπετῆς ἔμπροσθεν τῆς ἱερᾶς τραπέζης, φωταγωγομένης ἀπὸ πληθὺς λαμπάδων. Τοῦτο ἰδὼν, ὁ Ρενάρ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ ὀριάμβου μειδίαμα.

Ἀφοῦ ἐκοινώνησε καὶ εἶπε τὴν εὐχὴν *Εὐλθε Πρεῦ-*
(Φυλλάδιον 47. Τομ. Β').

μα *Ἀγιον*, ἡ Μαρία ἐνεύσε πρὸς αὐτὸν νὰ πλησιάσῃ· ἔπειτα, δακτυλοδεικτοῦσα ἐπὶ τῆς τραπέζης χάρτην περγαμηνὴν, φέροντα τὴν μεγάλην σφραγίδα τῆς Ἀγγλίας, εἶπεν.

— Ὑπέγραψα τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην τοῦ γάμου μου μὲ τὸν βασιλόπαιδα τῆς Ἰσπανίας Φίλιππον, υἱὸν τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος Καρόλου τοῦ Β' καὶ, περιπλέον, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ τῶν ἁγίων του, δίδω εἰς σέ, τὸν Σίμωνα Ρενάρ, ἀντιπρόσωπον τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος, τὸν βασιλικόν μου λόγον ὅτι θά νυμφευθῶ τὸν εἰρημένον βασιλόπαιδα.

— Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ τὸν γάμον τοῦτον! ἀνέκραζεν ὁ Φεκκενχάμ.

— Λάβε τὸ ἔγγραφον αὐτὸ, ἠκολούθησεν ἡ Μαρία ἐγχειρίζουσα τὸν περγαμηνὸν χάρτην εἰς τὸν Ρενάρ, ὅστις τὸν ἐδέχθη γονυπετῶς. Ἐγὼ θεωρῶ τοῦτο ὡς προικοσύμφωνον.

— Καὶ οὕτω θά τὸ θεωρήσῃ καὶ ὁ κύριός μου, ὁ βασιλόπαις. Τολμῶ, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, κυρία μου, νὰ σοῦ ζητήσω τὴν ἄδειαν νὰ ἐκφράσω ὅλην τὴν ὁποίαν θά αἰσθανθῇ χαρὰν, ὅταν μάθῃ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Μεγαλειότητός Σου.

— Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ μείνῃ μυστικὸν ἀκόμη, ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερόν μου συμβούλιον.

— Μὴν ἀμφιβάλῃς, Μεγαλειοτάτη, περὶ τῆς σιωπῆς μου.

— Ὁ ἱερός χαρακτήρ μου, εἶπεν ὁ Φεκκενχάμ, ἀρκεῖ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς ἐμὲ τὴν αὐτὴν ἐχεμυθίαν.

— Φρόνιμον ἔργον ἐπραξες, Μεγαλειοτάτη, ἐπανάλαβεν ὁ πρέσβυς, καὶ, εἰμὶα βέβαιος, καλῆτερα δὲν ἦτον δυνατόν ν' ἀποφασίσῃς.

— Καὶ ἐγὼ τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα· ἀλλ' ἐκεῖνος μόνος ἡμπορεῖ νὰ τὸ ἠξέυρῃ, ὅστις διαθέτει κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ πράγματα ὅλα τοῦ κόσμου τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Α'.

Ὅταν ἡ φυλάκισις τῆς Ἐλισάβετ καὶ τοῦ Κορτεναί ἐγένετο γνωστὴ, φόβος μέγας περιεχύθη εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου. Ἄν ὀλίγοι τινὲς ἔχαιραν διὰ τὴν συμφορὰν τοῦ εὐνοουμένου, οἱ πλείότεροι ἔλυποντο μεγάλως· καὶ ἂν ἡ δυσἀρέσκεια δὲν ἔφθανεν ἕως τὰς ἀκοὰς αὐτὰς τῆς βασίλισσας, τοῦτο προήρχετο διότι κανεὶς δὲν ἀμφίβαλλεν ὅτι, ἀφοῦ κατηνύαζοντο αἱ πρῶται τοῦ θυμοῦ ὁρμαί, ἡ Μεγαλειότης Της ἔμελλεν ἀρεύκτως νὰ συγχωρήσῃ τὸν κόμητα.

Μόλις ὁ Γάρδινερ ἐπληροφορήθη τὰ τῆς εἰρημένης σκηνῆς, ἐπῆγεν εἰς τὴν Μαρίαν, καὶ, χωρὶς ποσῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν διαγωγὴν τοῦ Δεδονσάϊρ, ἐξώρκισε τὴν ζηλοτυπὸν ἐρωμένην του νὰ σκεφθῇ ὀρίμως πρὶν ἀποφασίσῃ τίποτε σκληρὸν, παριστάων εἰς αὐτὴν πόσον ἐπισφαλὴς ἦτον ἀκόμη ἡ κατάσταση· τῆς κυβερνήσεώς της, καὶ μὲ ποίαν προθυμίαν θά ὤφελετο ἡ κακοβουλία ἀπὸ τὰς ταραχὰς

τῆς αὐλῆς, ὥστε νὰ διεγείρῃ χειροτέρας ἀκόμη εἰς τὸ Κράτος.

— Μετὰ τοιαύτην ὕβριν, ἀπεκρίθη σφίγγοισα τοὺς ὀδόντας ἡ βασιλίσσα, μόνος ὁ θάνατος τοῦ ἀπίστου ἤμπορεῖ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν προσβληθεῖσάν μου ἀξιοπρέπειαν.

— Ἄν τοιαύτη ᾖ ἡ ἀπόφασίς σου, κυρία μου, προβλέπω ὅτι τὸ στέμμα δὲν θὰ μείνῃ οὔτε ἓνα μῆνα εἰς τὴν κεφαλὴν σου. Ὁ κόμης τοῦ Δεδονσαίρ, τὸ ὁμολογῶ, προσέβαλε βαρέως τὴν Μεγαλειότητά σου· ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἐνοχος ἐσχάτης προδοσίας δὲν εἶναι, καὶ, ἂν τὸν θανατώσῃς, θ' ἀποξενώσῃς τὰς καρδίαις ὅλων τῶν ὑπηκόων σου.

— Ἀς ᾖ· δὲν μὲ μέλει. Κάνεις προσωπικὸς λόγος δὲν θὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὴν δικαίαν μου ἀγανάκτησιν.

— Καὶ ἡ βασιλόπαις Ἐλισάβετ; . . .

— Ὅα συμμερισθῇ τὴν τύχην του.

— Ἄ! αὐτὸ δὲν ἤμπορεῖ νὰ γείνῃ, χαριστάτη μου βασιλίσσα! ἀνέκραξεν ὁ Γάρδινερ ἐναγκαλισθεὶς τὰ γόνατά της . . . Δὲν θ' ἀφήσω ποτὲ τὴν θέσιν ταύτην, πρὶν ἀποσπάσω ἀπὸ τὴν καρδίαν σου τὰ σκληρὰ ταῦτα αἰσθήματα. . . Ἐξόρισε τὸν κόμητα . . . θανατώσέ τον, ἂν ὁ θάνατος μόνος σοῦ φαίνεται ἀρκούσα τοῦ ἐγκλήματός του ἐπανορθώσις... ἀλλὰ μὴ μολύνῃς τὰς χεῖράς σου εἰς τὸ αἷμα τῆς ἀδελφῆς σου!

— Ἐπίσκοπε τοῦ Βιντσέσερ, ποσάκις σοῦ ἔτυχε νὰ προσπίσῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρός μου, χωρὶς νὰ θυνηθῇς νὰ τὸν ἀποτρέψῃς ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις του! . . . Μάθε ὅτι εἶμαι τόσο ζηλότυπος, τόσο ἀδυσώπητος, τόσο ἰσχυρογνώμων, ἂν θέλῃς, ὅσον ἦτον πατὴρ ὁ βασιλεὺς Εἰρρίκος ὁ Η΄ . . . Σηκώσου, μυλὸρδε.

— Ὅχι, κυρία μου, δὲν θὰ σηκωθῶ προτοῦ νὰ πείσω τὴν Μεγαλειότητά σου . . . Εἰρρίκος ὁ Η΄ ἦτον ἡγεμὼν θαυμαστὸς καὶ ἀξιος, ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ὅσα ἐθάμβωσαν τὴν λάμπιν τῶν εὐγενῶν ἀρετῶν του, θ' ἀσχήμεζαν ἀκόμη περισσότερον τὴν βασιλικὴν εἰκόνα γυναικός. Τιμώρησε τὸν Κουρτεναί, ἀλλὰ σώσε τὴν βασιλόπαιδα, καὶ μάλιστα περιποίησού την . . . Ναι, περιποίησού την, ἂν ὅχι ὡς θυγατέρα τοῦ σεβαστοῦ πατρός σου, τοῦλάχισον ὡς ἀντιπροσωπεύουσιν τὸ κόμμα τῆς λεγομένης εὐαγγελικῆς θρησκείας, διότι τοῦτο θὰ αἰσθανθῇ ζω-πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σου ἡ Ἐλισάβετ πληγὴν.

— Αἶ! τί μὲ μέλει; Ἡ δύναμίς μου ἀρκεῖ πρὸς διατήρησιν τῆς ἐξουσίας μου· καὶ ἔπειτα, δὲν θὰ δυσχεραστῇ ἂν λάβω ἀφορμὴν τινα νὰ καταπλήξω τὸ σχίσμα, νὰ καταστρέψω τὴν αἵρεσιν . . . Συνειθισμένος δὲν εἶσαι νὰ συνηγορῇς ὑπὲρ αὐτῶν, μυλὸρδε.

— Δὲν συνηγορῶ ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ διδάσκω τὴν φρόνησιν. Δὲν ἐφθάσες ἀκόμη εἰς ἰσχὺν τοσαύτην, κυρία μου, ὥστε νὰ δυνηθῇς νὰ ῥίψῃς τὴν προσωπίδα τῆς ἀνεξιθρησκείας, τὴν ὁποίαν ἐξιάσθης νὰ φορέσῃς. Τὸ κοινοβούλιον δὲν συνήλθεν ἀκόμη μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τῆς Μεγαλειότητός σου· οἱ τὴν νέαν λατρείαν εἰσάγοντες νόμοι

ἀκόμη δὲν ἠκυρώθησαν . . . Ὅα εἰπῶ καὶ ἄλλο πρὸς τοῦτοις, ἂν καὶ μὲ πολλήν μου ἐντροπήν. . . Ὁ γάμος τῶν ἐνδόξων γονέων σου δὲν ἐπεκυρώθη ἀκόμη.

— Μυλὸρδε, ἔχεις τῷ ὄντι ἀφορμὴν νὰ ἐντραπήῃς εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, διότι διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν σου κατωρθώθη τὸ διαζύγιον.

— Τὸ ὁμολογῶ, θρηνῶν τὸ ὁμολογῶ. Μολαταῦτα, ἐχρεώσθουν τότε εἰς τὸν βασιλέα, τὸν πατέρα σου, τὴν αὐτὴν ὑποταγὴν τὴν ὁποίαν σήμερον χρεώσῃς εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου. Ἐδραψα πολὺ ἀναμφισβόλως τὴν δυστυχῇ μάτέρα σου . . . Ἄν ζήσω, θὰ ἐπανορθώσω ὅτι ἐπραξα. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀλλότριον τοῦ προσκειμένου. . . Ἡ Μεγαλειότης σου ἤμπορεῖ νὰ μὲ πιστεύσῃς ὅταν λέγω ὅτι οἱ σκληρότεροι ἐχθροί σου, κυρία μου, τίποτε ὀλεθριώτερον πρὸς τὴν Μεγαλειότητά σου δὲν ἤμπορουν νὰ ἐπιθυμήσουν, παρ' ὅτι ἡ ἰδία τώρα μελετᾷ, πράξιν δηλαδὴ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας σου κατὰ τῆς βασιλόπαιδος Ἐλισάβετ . . . καὶ, τολμῶ νὰ προσθέσω, κατὰ τοῦ κόμητος τοῦ Δεδονσαίρ.

— Πλὴν, εἴπε μετὰ μικρὰν σκέψιν ἡ βασιλίσσα, ὑπόθεσις ὅτι τοὺς ἀπολύω· τὸ πρῶτον ἔργον τῆς Ἐλισάβετ θὰ ᾖ νὰ νυμφευθῇ τὸν ἄθλιον ἐκείνον.

— Δὲν τὸ φρονῶ· ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ πράξῃ. . .

— Ἄν τὸ πράξῃ! . . . Ἡ ἰδέα μόνη διεγείρει ἐκ νέου ὅλην μου τὴν ἀγανάκτησιν! . . .

Με νομίζεις λοιπὸν τόσο εὐήθη, ὥστε νὰ συγκατατεθῇ νὰ ἰδῷ ἄνδρα τὸν ὅποιον ἠγάπησα σύζυγον μισητῆς ἀντιζήλου; Ὅχι, μυλὸρδε, ὅχι, τοιαύτην καλοσύνην δὲν τὴν ἔχω . . . Ἐδῶ ὁ δισταγμὸς εἶναι ἀδύνατος! Τελευταίαν φορὰν αὐτὸς ἀνεστέναι· εἰς τοὺς πόδας τῆς, τελευταίαν φορὰν αὐτὴ ἀνεσκήρτησεν ἀκούουσα τὰς τρυφερὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ἐπιόρκου, τελευταίαν φορὰν ἀντήλλαξε πρὸς ἀλλήλους ἐρωτικὰ βλέμματα, ἐκτὸς ἂν τὰ βλέμματά των ἀπαντηθοῦν καὶ πάλιν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης! Δὲν ἤμπορεῖς νὰ φαντασθῇς, μυλὸρδε, ὦ! ὅχι, δὲν ἤμπορεῖς νὰ φαντασθῇς ὁποῖους πόνους ὑποφέρει ἡ ἐξαπατηθεῖσα γυνή! . . . Ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι ἀκλόνητος, ἀμετάβλητος· θὰ ἐκδικηθῶ!

— Ἄν ἡ Μεγαλειότης σου ἐπιμένῃς, εἶναι χρέος ἐκείνων ἐκ τῶν ὑπηκόων σου, ὅσοι θὰ θελήσουν νὰ μείνουν πιστοί, νὰ λάβουν προηγουμένως τὴν ἀναγκαίαν πρόνοιαν κατὰ τῆς ἀνταρσίας· διότι, εἰς παρομοίαν περίστασιν, ἡ ἀνταρσία θὰ ᾖ ἀφικτος.

— Πολὺ καλὰ, μυλὸρδε· λάβετε ὁποῖαν νομίσιτε ἀναγκαίαν πρόνοιαν. Τὸν καιρὸν τοῦ πατρός μου, ὁ λαὸς δὲν θὰ ἐτόλμα ν' ἀντισταθῇ εἰς τὸν μονάρχην, ὅσον ἂν ᾖσαν δεσποτικαὶ αἱ θελήσεις του.

— Ὁ λαὸς δὲν εἶναι πλέον ὅ,τι ἦτον· καὶ σὺ, κυρία μου, πρέπει νὰ λάβῃς τὴν τόλμην νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου . . . δὲν εἶπαι ὅ,τι ἦτον ὁ πατήρ σου, ὅστις ἔσπιν σχεδὸν μὲ τὴν θήλησιν εἶχε τὴν δύναμιν. Ὅα πράξεις λοιπὸν λάθος μέγιστον ἂν θελήσῃς νὰ κανονίσῃς τὴν διαγωγὴν σου ἐπὶ τῆς διαγωγῆς του. Δὲν ἐννοῶ νὰ γείνω συνήγορος τοῦ κόμητος, οὔτε τῆς βασιλόπαιδος· ἂν ἠδύνατο νὰ ἐκδικηθῇς ἀκινδύνως, θὰ ἐθρήνουν μὲν τ' ἀποτελέσματα τῆς ὀργῆς σου, θ' ἀπέειχα δὲ τοῦ νὰ ἐπιφέρω ἐμπόδιον· ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἤμπορεῖς νὰ τὸ κά-

μης, κυρία μου. Ὑπόδικοι ἄλλοι περιμένουν ἐδῶ τὴν κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν· ἐνθυμήσου, ὅτι ἡ λείδη Ἰωάννα Γρύ και ὁ σύζυγός της εἶναι ἀκόμη ζῶντες. Ἡ Μεγαλειότης σου θὰ δώσῃ νέαν ζωὴν εἰς τὸ κόμμα των· θέλουσα δὲ νὰ προλάβῃς νέαν ἐπανάστασιν, ὁ ἀναγκασθῇς νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσῃς. Καὶ ἀφοῦ ἀπαξ ἀρχίσῃ ἡ αἵματοχυσία, δὲν θὰ σταθῇ πλέον.

— Εἶναι τῶ ὄντι λόγοι ἰσχυροὶ, μυλόρδε, εἶπε μέ σκεπτικὸν ὕψος ἡ βασίλισσα. . . Ὑποτιθεμένου ὁμως πάντοτε, ἐπρόσθεσεν, ὅτι εἶναι πραγματικοί.

— Εἶναι, κυρία μου, μὴν ἀμφισβάζῃς ποσῶς. . . Ἀ! κυρία μου, μὴ θυσιάζῃς τὸ Κράτος, μὴ θυσιάζῃς τὴν ἀγίαν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας ἡ Μεγαλειότης σου εἶσαι τὸ στήριγμα, εἰς τὴν δυσ-ἀρέσκεσαν ὕδρεω, ἥτις μόνους τοὺς ὑβριστὰς ἡμπορεῖ νὰ ἐλάψῃ!

— Γάρδινερ, ἀνέκραξε λαβοῦσα τὴν χεῖρά του καὶ προσηλώσασα ἐπ' αὐτοῦ φλογερὸν ἐλέμμη, δὲν ἤξεύρεις πόσον ἡγάπησα τὸν ἄνδρα τοῦτον! . . . Ἄν εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν μου, τί θὰ ἔκαμνες;

— Ὅτι θὰ ἔκαμνες ἡ Μεγαλειότης σου ἡ ἰδία, εἶμαι βέβαιος, ἂν δὲν ἐκυριεύετο ἀπὸ βίαιον πάθος· θὰ τοὺς ἐσυγχώρων.

— Καὶ ἐγὼ θὰ τοὺς ἐσυγχώρουν, πλὴν, ἄλλοι μόνον! ἂν ποτὲ ἐνυμφεύοντο. . . ὦ! θ' ἀπέθνησκον! . . . Ἡμπορῶ νὰ θυσιάζω καλῆτερα τὸ σέμα μου, τὴν ζωὴν μου! . . . Ἀλλὰ δὲν θέλω τώρα νὰ ἐνατχοληθῶ περὶ ἐμοῦ. Σηκώσου, μυλόρδε. . . Ἀς ἰδῶμεν, συμβουλεύσέ με· ὅτι μέ συμβουλεύσῃς θὰ κάμω.

— Ἰδοὺ γλῶσσα ἀξία τῆς Μεγαλειότητός σου, κυρία μου. Ἦμην βέβαιος ὅτι, εἰς τὴν ψυχὴν σου, τὰ καλὰ αἰσθήματα θὰ ἐθριάμβευαν κατὰ τῶν κακῶν. Ἐπειδὴ ὁ γάμος οὗτος δὲν σοῦ φαίνεται ἀπίθανος, ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ μείνῃ ἀκόμη ὁ κόμης ἐδῶ ὑπὸ κράτησιν. Ἐλευθέρωσε ὁμως ἀμέσως τὴν βασιλόπαιδα· ἀπομάκρυνέ την ἀπὸ τὴν αὐλὴν σου ἄς ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀσθρίτζ.

— Ἀς ᾔῃαι, μυλόρδε! Ὁ ἀναχωρήσῃ σήμερον.

— Ἐγκρίνω πληρέστατα τὴν συνετὴν ἀπόφασιν τῆς Μεγαλειότητός σου. Ἀλλὰ, κυρία μου, ἔπειδὴ κατεδέχθης νὰ μοῦ ἀνοίξῃς τὴν καρδίαν σου μέ τόσο ἐνγενῇ εἰλικρίνειαν, μέ συγχωρεῖς καὶ νὰ σ' ἐρωπήσω; Δὲν ὑπάρχει καμμία ἑλπίς πλέον περὶ τοῦ κόμης; Ἀφοῦ θρηνήσῃ, περισσότερον ἢ ὀλιγότερον καιρὸν, ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δυσμενείας σου, ἡ Μεγαλειότης σου θὰ τοῦ χαρίσῃς πάλιν τὴν εὐνοϊάν σου. . . τὴν ἀγάπην σου;

— Ποτέ, ποτέ. . . Καὶ ἡμπορεῖς νὰ μέ συμβουλεύσῃς τὸ τοιοῦτο;

— Εἶναι νέος ἄπειρος, κυρία μου· καὶ μετὰ τὸ σωτήριον τοῦτο μάθημα. . .

— Ἀς μὴν ὁμιλῶμεν πλέον περὶ τούτου, μυλόρδε, τὴν διέκοψεν ἡ βασίλισσα, τῆς ὁποίας τὸ μέτωπον ἐσκυθρόπασεν· εἶναι πολὺ ἀργά.

— Πολὺ ἀργά! Θέλεις λοιπὸν ἡ Μεγαλειότης σου νὰ μέ κάμῃς νὰ νοήσω ὅτι ἀνέλαβες ἄλλας ὑποχρεώσεις;

— Δὲν θέλω νὰ σέ κάμω νὰ νοήσῃς τίποτε πε-

ρισσότερον παρ' ὅσον σοῦ λέγω, μυλόρδε. Ὅταν ᾔῃαι καιρὸς, τὰ μανθάνεις ὅλα.

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ὑποχωρῶν καὶ νεύων νεύμα εὐλαβοῦς· ὑποταγῆς, εἶδεν ἐπὶ τινος τραπέζης τὴν εἰκόνα τοῦ Φιλίππου.

— Εἶναι πρόσωπόν τι μολτατούτα, εἶπεν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἂν ἰδῶ γενομένην τὴν ἐκλογὴν τῆς Μεγαλειότητός σου, θὰ λυπηθῶ μεγάλως, κυρία μου.

— Ποῖον;

— Ὁ Φίλιππος τῆς Ἰσπανίας.

— Καὶ ποῖαν ἐνστασιν ἔχεις κατὰ τοῦ βασιλόπαιδος τούτου; ἠρώτησε δυσανασχετοῦσα ἡ Μαρία.

— Τρεῖς ἐνστάσεις, κυρία μου. Πρῶτον, ἀποστρέφομαι τὸν τυραννικὸν χαρακτήρα του, χαρακτηρὰ ἀνίκανον νὰ καταστήσῃ εὐτυχὴ τὴν μετ' αὐτοῦ ἔνωσιν τῆς Μεγαλειότητός σου. Δεύτερον, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ γάμος οὗτος θὰ δυσχερῆσθῃ καταπολλὰ τοὺς ὑπκόους σου, διότι τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος δὲν εὐχαριστεῖται ποσῶς νὰ ὑποταχθῇ εἰς ζυγὸν ξένου, καὶ, μεταξὺ ὧν τῶν δεσποτειῶν, καμμία δὲν εἶναι τόσο ἀνυπόφορος, ὅσον ἡ ἰσπανικὴ δεσποτεία. Τρίτον, ὑμέναιος τοιοῦτος θὰ μᾶς ῥίψῃ εἰς ἀτελευτήτους πολέμους μέ τὴν Γαλλίαν, ἥτις βεβαίως δὲν θὰ ἰδῇ μέ καλὸν ὄμμα τὴν ἀμετρον δύναμιν, τὴν ὁποίαν θὰ προσκλήτῃ διὰ τούτου ὁ παλαιὸς ἐχθρὸς της Κάρολος ὁ Ε'.

— Ἀλλ' ἂν ὄχι τὸν Φίλιππον, ποῖον λοιπὸν μοῦ προτείνεις; ἠρώτησε θέλουσα νὰ διασκεδάσῃ τὰς ὑπονοίας του.

— Ἐνα τῶν εὐγενῶν σου, κυρία μου. Ἡ ἐξουσία σου, τοιοῦτοτρόπως, θὰ μείνῃ ἄθικτος, ἐνῶ, νυμφευομένη βασιλόπαιδα μισθὸν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν τυραννίαν του. . .

— Ἀρκετὰ εἶπαμεν περὶ τούτου, μυλόρδε, τὸν διέκοψεν ἀποτόμως ἡ βασίλισσα.

— Κυρία μου, θὰ παρεβίαζα τὸ καθικόν μου, θὰ παρεβίαζα τὴν τιμὴν, ἂν, καὶ μέ κίνδυνον ἀκόμη τοῦ νὰ δυσχερῆσθῃ τὴν Μεγαλειότητά σου, δὲν ἐπέμενα ἐντόνως κατὰ πάσας ιδέας γάμου μέ τὸν Φίλιππον τῆς Ἰσπανίας.

— Σοῦ εἶπα ὅτι εἶναι πολὺ ἀργά, ἀπεκρίθη στενάζουσα βαθύως.

— Ἡ Μεγαλειότης σου δὲν ἠρξάθωνίσθης βέβαια τὸν βασιλόπαιδα; ἀνέκραξε πλήρως ἀδημονίως ὁ Γάρδινερ.

— Μὴ μέ διακόπτῃς περισσότερον. Ὅτι ἐγένεν ἔγενεν. . .

— Ἄλλοι μόνον, κυρία μου, ἐννοῶ πολὺ καλὰ τοὺς λόγους σου. Ἐπικίνδυνον ἀπόφασιν ἔκαμες, Μεγαλειότης, διὰ συνεργίας· βέβαια κακῶν συμβούλων, καὶ ὑπὸ τῷ κράτος βιαιῶν παθῶν. Εἴθε ν' ἀποθῇ εἰς καλόν!

— Αἱ τοιαῦται εἶναι ἀπλὰς ὑποθέσεις ἐκ μέρους σου, μυλόρδε· ἐγὼ δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ἔκαμα ἀπόφασιν ὁποιανδήποτε.

— Ἀλλ' ἡ Μεγαλειότης σου μέ ἀναγκάζεις νὰ θεωρήσω ὡς θετικὸν ὅτι ὀριστικῶς δὲν ἀρνεῖσαι. . . Ὡστόσον, διὰ τὴν ἀγάπην σου, κυρία μου, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἔθνους, θέλω ἀκόμη νὰ ἐλπίσω ὅτι οἱ φόβοί μου δὲν εἶναι βάσιμοι.

Ἐνθ' ἔλεγε ταῦτα, εἰς τῶν κλητῆρων ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βασιλισταν ὅτι ὁ πρέσβυς τοῦ αὐτοκράτορος ἐξήτει ἀκρόασιν.

— Ἀς ἔλθῃ, εἶπεν ἡ Μαρία. . . Ἰγίζινε, μυλὸρδε, θὰ σκεφθῶ δι' ὅσα μοῦ εἶπες.

— Εὐδόκησε, Μιγκλεισιτάτη, καὶ νὰ πράξῃς με ταῦτα σύμφωνα, ἂν μοι ταῦτα ῥηται ἀλύμῃ εἰς καιρόν. Ἄν δὲ πάλιν τὰ πράγματα ἐπροχώρησαν εἰς τρόπον, ὥστε δὲν εἴαι πλέον δυνατὸν νὰ ὀπισθοδρομήσῃς, θεωρεῖ ἀμετάκλητον τὴν ἀρροσίωσίν μου, εἰς τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις ὅσαι ἤμπορουν νὰ σὲ ἀπειλήσουν.

Εἰσῆλθε τότε ὁ Σίμων Ρενάρ. Ἀπὸ τὴν φαιδρύνουσαν τὸ πρόσωπόν του χαρὰν ἐπέισθη ὁ ἀρχιγραμματεὺς ὅτι αἱ εἰκασίαι του ῥησαν δάσιμοι. Κατὰ πρῶτον ἐξήγησε νὰ ἰδῇ τὸν Φεκκενχάμ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπέσπασε τὸ μυστικὸν τοῦ γενομένου εἰς τὸ πρεκεκλήσιον τοῦ ἀγίου Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου. Ἀφήτας δὲ, πλήρως ταραχῆς, τὸν Φεκκενχάμ, ἀπῆντασε τὸν Νουάλ.

— Σ' ἐγύρευα, μυλὸρδε, εἶπεν ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ὅλα μας τὰ σχέδια ἀνετράπησαν. Ὁ κόμης ἐπεσεν εἰς δυσμένειαν, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν φυλακὴν.

— Ἡ ἀρροσίωσις του, ἀπεκρίθη ὁ ἐπίσκοπος, κατέστρεψε τὴν ὥριοντέραν τύχην, ὁποῖαν ποτὲ ἄνθρωπος εἶχεν εἰς χεῖράς του. Ἡ συμφορὰ του εἶναι ἀνεπανόρθωτος.

— ὦ! ἀνεπανόρθωτος! αὐτὸ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ πιστεύσω. Τὸ γυναικεῖον πνεῦμα δὲν εἶναι ὁ τύπος τῆς ἀστασίας, φίλτατέ μου λόρδε; Ὅταν ὁ φοβερός αὐτὸς κλύδων κατευνασθῇ, δὲν ἀμφισβάλλω ὅτι ὁ Λεονοάιρ θὰ εὕρῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν μεσημβρινὸν τῆς βασιλικῆς εὐνοίας ἤλιον.

— Ἀπατάται, ἔξωχώτατε. Ἡ βασιλισσα δὲν θὰ τὸν συγχωρήσῃ ποτέ, ἢ τοῦλάχιστον (πράγμα ἐπίσης ἀξιοθρήνητον) δὲν θὰ τὸν νυμφευθῇ ποτέ.

— Φαίνεσαι βέβαιος εἰς ὅ,τι λέγεις, μυλὸρδε ἐν ταῦτοις, καθ' ὅσον γνωρίζω, τίποτε δὲν συνέβη δικαιολογοῦν τὴν τοιαύτην ἐβελίωσιν.

— Κύριε Νουάλ, πρόσεχε καλά. Τὸ κόμμα τῆς Γαλλίας εἶναι εἰς τὴν παρακμὴν του, καὶ τὸ κόμμα τῆς Ἰσπανίας εἰς τὸ μετουράνημα.

— Τί ἰννοεῖς λέγων ταῦτα, μυλὸρδε; . . . Ὁ Ρενάρ, ὑποθέτω, δὲν ἐφθασεν εἰς τὰ τέλη του· ἡ Μαρία δὲν ἠρράδωνίσθη τὸν βασιλόπαιδα τῆς Ἰσπανίας.

— Δὲν ἤξεύρω τίποτε θετικόν. . . Νίξιν μόνον ἐλαφρὰν σοῦ δίδω περὶ τῶν γενομένων. . . καὶ σὺ κύτταξέ νὰ ὠφεληθῇς.

— Τί δαίμονα! τότε θὰ ῥηται ἀληθὴς ἀποτυχία! Ἄλλ' ὅσον ἂν ῥηται πονηρός ὁ Σίμων Ρενάρ, ὅσον ἂν τὸν βοηθοῦν σήμερον τὰ περιστατικά, θ' ἀνατρέψω τὰ καταχθόνια σχέδιά του.

— Εἰς ὅραν ἀνάγκης, ἡ συνδρομὴ μου δὲν θὰ σοῦ λείψῃ, φθάνει μόνον νὰ μὴ χαλεκώσῃς τίποτε κατὰ τῆς βασιλείας. Καὶ μάθῃς (ὥστε ν' ἀκολουθήσῃς τὴν καταλληλοτέραν εἰς τοὺς σκοποὺς σου διαγωγὴν) μάθῃς ὅτι τῶ ὄντι ἡ Μεγαλειότης Τῆς ἠρράδωνίσθη τὸν υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος.

— Ἀνάθεμα τὸν παμπόνηρον ἰσπανόν! Ἀλλὰ, δὲν πειράζει, τὸν διορθῶν ἐγώ.

— Ἡ βασιλόπαις Ἐλισάβετ θ' ἀναχωρήσῃ σήμερον εἰς Ἀσθρίτζ μετὰ ἱκανὴν συνοδίαν· ὁ δὲ Κουρτεναὶ θὰ μένῃ ὑπὸ κράτησιν εἰς τὸν Πύργον.

— Πρέπει, εἶπεν ὁ Νουάλ, νὰ εὕρωμεν μέσον νὰ τὸν ἐλευθερώσωμεν.

— Περὶ τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Γάρδινερ, διέθεσε τὰ πράγματά σου εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ λάβῃς τὴν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς μου. Ἄν ῥηται δυνατὸν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν κόμητα εἰς τὴν εὐνοίαν τῆς Μαρίας, ἀναλαμβάνω τὸ ἔργον ἐγώ· ἀλλὰ μοῦ εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ συνεργήσω ὑπὲρ τῆς φυγῆς του.

— Ἡ φυγὴ τοῦ ἀρροῦ ἐμὲ, μυλὸρδε, ἀπεκρίθη ὁ Νουάλ. Τοῦτο μόνον ζητῶ ἀπὸ σέ, νὰ μὲ ὑποστηρίξῃς πλησίον τῆς βασιλείας.

— Κατὰ τοῦτο μένει ἡττοχός, ἐπανέλαθεν ὁ ὑπουργός.

Καὶ ἐχωρίσθησαν.

B.

Ὅσην ἂν εἰδείεν ἀφοδίαν ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας, ὅταν ἔμαθε τὸ ἀνακαλυφθῆναι εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Γάρδινερ μυστήριον, ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τὸν κατετρόμαξε· καὶ, πολλὰς ἡμέρας, ἔμεινε θυσιζόμενος εἰς θλίβετον καὶ ἀλγενοτάτου; διελθογισμούς. Μετεμελεῖτο πικρῶς ὅτι δὲν ἐπρόλαβε νὰ ματαιώσῃ τὰ ἐπιτήδεια τοῦ Σίμωνος Ρενάρ τεχνάσματα, ὅτι δὲν ἐπολέμησεν ἐγκαίρως τὴν ὑπεροχὴν τὴν ὑποίαν οὗτος βαθμηδὸν ἀπέκτησεν εἰς τὸν νοῦν τῆς βασιλείας· ῥηθάνετο δὲ καλῶς ὅτι θὰ τοῦ ῥητον δύσκολον εἰς τὸ ἐξῆς νὰ καταστρέψῃ ὅ,τι πρὸ ὀλίγου δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ. Ἐφαντάζετο ἤδη ὡς τελεσμένον τὸν γάμον Μαρίας τῆς Ἀγγλίας καὶ Φιλίππου τῆς Ἰσπανίας, γάμον ὅλως ἀντίθετον εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους του· ῥηκουεν ἤδη τοὺς σαρκασμούς τῶν συμπρεσβευτῶν του διπλωματῶν· ἔβλεπεν ἤδη τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ κυρίου τοῦ Ἑρρίκου τοῦ Β'. Κυριεύμενος δὲ διαδοχικῶς ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ γελοίου καὶ ἀπὸ τὸν φόβον τῆς δυσμενείας, κατήντησεν εἰς ἀληθινὴν ἀπόγνωσιν, ῥητις ἐνέπνευσε τελευταῖον εἰς αὐτὸν τὴν ἐξῆς τρομερὰν ιδέαν.

— Τὸ μόνον μου καταφύγιον εἰς τὸ ἐξῆς, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, εἶναι ἴσως ἡ ἐπιτυχία συνωμοσίας τολμηρᾶς, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα νὰ ῥηται ἢ ἡ ἐκθρόνισις τῆς Μαρίας καὶ ἡ ἐνθρόνισις τῆς Ἐλισάβετ καὶ τοῦ Κουρτεναί, ἢ ἡ τοσαύτη ἐξασθένισις τῆς πρώτης, ὥστε νὰ καταντήσῃ νὰ ὑποταχθῇ εἰς ὅσους μὲ συμφέρει νὰ ἐπιβάλω εἰς αὐτὴν ὄρους.

Ὅταν ἡ τοιαύτη ιδέα ἐρρίζωσεν εἰς τὸν νοῦν του, ῥηρῖσε νὰ δοκιμάζῃ διαδοχικῶς τὰς περικιτέρω διαθέσεις διαφόρων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων ἐγνώριζεν ἔκτοτε τὸ κατὰ τῆς κυβερνήσεως μίσος. Καὶ ἐντὺς ὀλίγου, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δουκὸς τοῦ Σουφόλκ, τοῦ λόρδου Ὡμᾶ Γρέυ, τοῦ κυρίου Νικολάου Ὁροκγώρταν, τοῦ κυρίου Ἰκκώδου Κρόφτ, τοῦ κυρίου Πέτρου Κερῶ, τοῦ κυρίου Ὡμᾶ Γάιτ, κλπ., ἐσχηματίσθη συνωμοσία, σκοπὸν ἔχουσα τὴν μεταβολὴν

τῆς ἐνεστώσης τῶν πραγμάτων τάξεως. Οἱ πλείστοι τῶν συνωμοτῶν τούτων, καὶ ἰδίως ὁ Θωμᾶς Γάϊτ, δὲν εἶχαν ἄλλον σκοπὸν, ὥς καὶ ὁ Νουᾶλ αὐτός, εἰμὴ πῶς ν' ἀντισταθοῦν εἰς τὸν γάμον τῆς βασιλίσσης μὲ τὸν υἱὸν Καρόλου τοῦ Ε', καὶ, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, ν' ἀρπάσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς της τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, καὶ νὰ τὴν δώσουν εἰς τὴν ἀδελφὴν της, τὴν ὁποίαν καὶ νὰ ὑπανδρεύσουν μὲ τὸν Κουρτεναί. Ὁ δούξ ὁμοῦ τοῦ Σουφὸλκ καὶ ὁ φιλόδοξος ἀδελφός του λόρδος Θωμᾶς Γρέϋ ἤλπιζαν ὅτι, εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν πάλιν ταύτην ταραχὴν, ἡ λέδη Ἰωάννα Γρέϋ ἡδύνατο καὶ πάλιν ν' ἀποκτήσῃ τὸ σέμμα. Οἱ συνωμῶται εἶχαν συχνὰ διαβούλια εἰς τοῦ Νουᾶλ ὁ Σουφὸλκ, ἂν καὶ λαβὼν τὴν βασιλικὴν χάριν, εὗρίσκετο ἀκόμη ὑπὸ κράτησιν ἐπὶ λόγῳ τιμῆς εἰς τὸν Πύργον· ὁ ἀδελφός του ὁμοῦ δὲν εἶχε λάβει τόσον πολὺ μέρος εἰς τὸ ῥισκοκίνδυνον τόλμημα τοῦ Νορθουμπερλάνδ, ὅθεν καὶ δὲν ἠνωχλήθη μετὰ ταῦτα. Ὁ ἐπισιμότερος τῶν ἀνδρῶν τούτων ἦτον ὁ Θωμᾶς Γάϊτ, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου ν' ἀναφέρωμεν ὀλίγα τινα ἀκόμη.

Κληρονομήτας ὅλην τὴν δξύνειαν, ὅλην τὴν ἀξίαν τοῦ πατρὸς του, τοῦ κορυφαίου καὶ χαρισιστάτου ποιητοῦ Γάϊτ, ὁ κύριος Θωμᾶς, ἐκ τοῦ φρουρίου Ἀλλιγγάμης ἐπαρχίας τοῦ Κέντ, ἔχαιρε λαμπρὰν ὑπόληψιν ὡς ἀνώτερος ἀξιωματικός. Ὁ ἱπποτικός καὶ ποιητικὸς κόμης τοῦ Σῶρβρέϋ, γράφων πρὸς Ἑρρίκον τὸν Η', ἔλεγε τὰ ἐξῆς προκειμένου λόγου περὶ τῆς πολιορκίας τῆς Βουλωνίας·

« Ἀνέδειξες, Μεγαλειότατε, τὸν Γάϊτ τόσον ἐν τελεῇ πολεμικόν, ὥς ἡμπορεῖ κάνεις νὰ εἰπῇ, χωρὶς νὰ ἐξευτελισθῇ ὁποιοιδήποτε ἄλλον, ὅτι δὲν ἔχει ὅμοιον κατὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν δραστηριότητα, τὴν φρόνησιν· κατὰ τὴν ικανότητα, ἐν ἐνὶ λόγῳ, πρὸς ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὴν τέχνην τοῦ πολέμου. »

Μολονότι ὁ Γάϊτ ἦτον ἀκόμη εἰς τὸ ἄνθος τῶν ἡμερῶν του, αἱ πολυχρόνιοι ὑπηρεσίαι του (διότι εἶχαν ἀκολουθήσει ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὸ στάδιον τῶν ὀπλων) ἐνεχάρατταν ἤδη εἰς τὸ ὥραϊον καὶ εὐγενές του πρόσωπον τὸν τύπον τῆς ὀριμότητος. Τὸ ἀνάστημά του ἦτον μέσον, εὐρωσττον καὶ σύμμετρον. Τὴν φυσιογνωμονίαν του διακρίνει ὁ χαρακτήρ τῆς εὐτολμίας καὶ μάλιστα τῆς αὐστηρότητος, ἐνῶ καὶ εἰς αὐτὴν, καθὼς καὶ εἰς ὅλα του τὰ κινήματα, ἐξωγραφεῖτο ὅλη ἡ ἐλκρινεία τοῦ στρατιώτου.

Μετὰ πολλὰς σκέψεις, ἐσυμφώνησιν νὰ προστοιμάσων μὲν τὰ πάντα διὰ γενικὴν ἐπανάστασιν, ἀλλὰ νὰ μὴ κάμουν κανὲν κίνημα πρὸ τῆς προσεχοῦς ἐνάρξεως τοῦ κοινοβουλίου, περιμένοντες πρῶτον νὰ φανερώσῃ ἡ βασιλίσσα ὀριστικὴν περὶ τοῦ γάμου τῆς ἀπόφασιν, διότι τότε ἦτον πιθανόν τὸ ἔθνος ὁλόκληρον νὰ δεῖξῃ συμπαθείας ὑπὲρ τῶν συνωμοτῶν. Ἀπεφάσισαν ἀκόμη νὰ πληροφρήσουν τὴν Ἑλισάβετ, καὶ νὰ ἐλευθερώσουν τὸν Διβονσάϊρ, ὥστε νὰ τοὺς ἔχουν καὶ τοὺς δύο εἰς χεῖράς των κατὰ τὴν ὀριστικὴν στιγμήν. Ὁ Νουᾶλ ἀνέλαβε τὴν πρῶτην τῶν σφραγίδων τούτων, καὶ, μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς δευτέρας, ὁ Γάϊτ ἔσχυσε νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἐπιχείρησιν μετὰ τῶν ὁπαδῶν του, καὶ νὰ

κρύψῃ ἔπειτα τὸν κόμητα ἐνὸσω δὲν ἔπρεπε νὰ φανερωθῇ.

Δὲν εἶχεν ἀκόμη παρέλθει ἐβδομάς, καὶ, χάρις εἰς τὸ βαθύ σκοτός τῆς νυκτός, χάρις εἰς τὴν φρόνησιν τῶν μέσων, χάρις ἀκόμη εἰς τὴν ἀθορόβητον ἀταραξίαν, εἰς τὴν ἀκαταμάχητον ἀρρόβιαν τοῦ ἰδίου, ὁ Κουρτεναί ἦτον ἐλεύθερος καὶ ἄγνωστος εἰς ὅλους.

Ἡ δραπέτευσις αὐτοῦ ἐπροξένησε τόσῃ ἐντύπωσιν, ὅσῃν εἶχε προξένησει καὶ ἡ φυλάκισίς του· οἱ φίλοι του ἔχαιραν, οἱ δὲ ἐχθροὶ του κατεθλίβοντο. Οὔτε ἔχνος δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνακαλύψουν, τόσον αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἀπαγωγῶν του· καὶ τελευταῖον ἐπείσθησαν ὅτι ἔφυγεν εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἐνα μῆνα μετὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ, ὁ θυμὸς τῆς βασιλίσσης ἐφαίνετο ὀλοτελῶς κατπυρασμένος· ὅθεν ὁ Γάρδινερ ἐνόμισεν ὅτι ἡδύνατο νὰ ζητήσῃ τὴν συγχώρησιν τοῦ κόμητος. Παραστήσας εἰς τὴν Μεγαλειότητά της ὅτι ἀρκετὰ τὸν ἐτιμώρησε διὰ τῆς στερήσεως τῆς εὐνοίας της, καὶ ὅτι ἦτον καὶ συνετῆς πολιτικῆς ἔργον νὰ μὴ ἀφήσῃ εἰς τοὺς κακοβούλους τὴν παραμικρὰν πρόφασιν πρὸς διατάραξιν τῆς κοινῆς τάξεως, καθ' ὃν καιρὸν σοβαρὰ συζητήσεις ἐμελλαν νὰ γείνουν εἰς τὸ κοινοβούλιον περὶ τοῦ γάμου της, τόσον θερμῶς τὴν ἐπρότρεψεν, ὥστε ἐνέδωκε τέλος πάντων ἡ βασιλίσσα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὁμοῦ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ὁ Διβονσάϊρ εἰς Χάϊτ-Χάιλ, ὅπου πρὸς ὥραν εἶχε τὴν ἔδραν της.

Ὁ κόμης ἐπληροφορήθη περὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν, ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν της. Ἡ πρὸς αὐτὸν ὑποδοχὴ της ἦτον περιποιητικὴ, ἀλλὰ ψυχρά, καὶ τὸν ἔπεισε, καθὼς καὶ τοὺς ὁμόφρονάς του, ὅτι ἡ καρδιά της Μαρίας εἶχεν ἀποξενωθῇ διαπαντός ἀπ' αὐτόν.

— Ἄν ἔχῃς ὄρεξιν νὰ ταξειδεύσῃς, μυλόρδε, τοῦ εἶπε μὲ ὕφος χλευαστικόν, εἶχα διάθεσιν νὰ σὲ στείλω πλησίον ὁποίας θέλῃς ξένης αὐλῆς, εἰς τρόπον κατάλληλον πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ πρὸς τὰς κλίσεις σου.

— Μήπως, Μεγαλειότατη, ἀπεκρίθη μὲ τόνον ἑλαφρόν, ἔχεις τάχατε νὰ μοῦ ἐμπιστευθῇς ἄδραν τινα ἀποστολὴν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Μαδρίτ;

— Ἄν ἦτον τοῦτο, ἐπανελάβε κρύπτουσα τὴν ταραχὴν της, δὲν θ' ἀπευθυνόμην εἰς σέ . . . Πρόσεχε καλὰ, Κουρτεναί! Μὲ προσέβαλες πρῶτην φορὴν· φοβήσου μὴ μὲ προσβάλῃς καὶ δευτέραν! . . . Καὶ ἔπειτα, παραιτήσου, σὲ παρακινῶ, παραιτήσου ἀπὸ τὴν βασιλοῦ παιδα Ἑλισάβετ. Ποτὲ δὲν ἡμπορεῖ νὰ σὲ νυμφευθῇ· ποτὲ σύζυγός σου δὲν θὰ γείνη.

— Τὸ ἐλέπομεν, ἐμουρμούρισεν ἀναχωρῶν ὁ Κουρτεναί.

Ἐξερχόμενον, τὸν ἔφθασεν ὁ Νουᾶλ, ὅστις ἔλαβεν ἔκτοτε πλήρη καὶ ὀριστικὴν κατοχὴν τοῦ ἐκπεπτακότος ἐραστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ.)